

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE**

na dan 31.12.2013. godine

Broj: 05-18/13

Sarajevo, juli 2014. godine

SADRŽAJ

I.	NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	1
II.	IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	5
1.	Uvod	5
2.	Predmet, cilj i obim revizije	6
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja	6
4.	Sistem internih kontrola	7
4.1	Problem primjene Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine FBiH“, broj 61/06, 27/08, 32/08 i 9/10) koji je bio na snazi u periodu od 01.01.2007 – 01.05.2010. godine	9
5.	Priprema, donošenje, praćenje izvršenja Finansijskog plana za 2013. godinu i izvještavanje	11
6.	Prihodi i kapitalni primici	13
7.	Rashodi i izdaci	15
7.1.1	<i>Tekući rashodi</i>	15
7.1.1.1	Izdaci za bruto plaće i naknade	16
7.1.1.2	Izdaci za materijal i usluge	16
7.1.1.3	Tekući transferi	17
7.1.2	<i>Kapitalni izdaci</i>	22
7.1.2.1	Uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH i plasman sredstava Konjuhu d.d. Živinice i preduzeću SENSO SAN d.o.o. Kreševo	23
7.1.2.2	Nabavka opreme i stalnih sredstava	25
8.	Javne nabavke	26
8.1	Jedinstveni informacioni sistem upravljanja podacima o nezaposlenim osobama	27
8.1.1	<i>Izrada tenderske dokumentacije za uvođenje JIS-a i tehnička evaluacija ponuda u postupku nabavke JIS-a</i>	28
8.1.2	<i>Međunarodni otvoreni postupak za odabir dobavljača usluga, kompjuterskih i drugih sličnih usluga za „Nadogradnju, konsolidaciju, i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“</i>	28
8.1.3	<i>Realizacija potpisanih ugovora sa dobavljačima sa uvođenje Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a)</i>	30
8.1.4	<i>Zaključak u vezi izbora dobavljača i realizacije potpisanih ugovora za uspostavu Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a)</i>	31
9.	Dugoročna potraživanja i depoziti, kratkoročna potraživanja i plasmani Federalnog zavoda	32
9.1	Dugoročna potraživanja	33
9.2	Dugoročni depoziti (za plasman sredstava putem kreditnih linija)	37
9.3	Kratkoročna potraživanja i plasmani	40
10.	KOMENTAR	41
III.	REZIME DATIH PREPORUKA	42
IV.	PRILOG FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	1
	Pregled rashoda za 2013. godinu	1
	Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine	2

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljem tekstu: Federalni zavod ili Zavod)** za 2013. godinu (Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebni podaci o plaćama i broju uposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta) na dan 31. decembar 2013. godine i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Federalnog zavoda za zapošljavanje odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Federalnog zavoda za zapošljavanje je odgovorno i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljavani u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja sa rezervom:

1. Federalni zavod je krajem 2013. godine potpisao ugovore sa 4 dobavljača ukupne vrijednosti od 5.203.898 KM što je više za 703.898 KM od sredstava odobrenih Finansijskim planom Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2013. godinu, koji je usvojen od strane Upravnog odbora i Parlamenta FBiH. Menadžment Federalnog zavoda o potpisivanju navedenih ugovora za uspostavu Jedinственог informacionog sistema (JIS-a) 27.12.2013. godine i razlozima za prekoračenje odobrenih planskih pozicija u iznosu 703.898 KM, nije adekvatno izvjestio Upravni odbor, kao ni ostale korisnike finansijskih izvještaja Zavoda. Ugovori su potpisani sa sljedeća 4 dobavljača: BS TELECOM SOLUTIONS d.o.o. Sarajevo (3.739.827 KM), QSS d.o.o. Sarajevo (687.890 KM), INFO STUDIO d.o.o. Sarajevo (562.750 KM) i Primakon d.o.o. Zagreb (213.432 KM). Dio vrijednosti potpisanog ugovora sa preduzećem Primakon d.o.o. Zagreb, koji se odnosi na PDV, u iznosu od 31.012 KM nije knjigovodstveno evidentiran u 2013. godini **(tačka 7.1.2.2. i 8.1. Izvještaja);**
2. Ne može se potvrditi da je Federalni zavod prilikom provođenja aktivnosti na uvođenju Jedinственог informacionog sistema (JIS-a) imao sistemski pristup i precizno utvrđen dinamički plan aktivnosti, što je imalo odraza na efikasnost i ekonomičnost provedenih aktivnosti. Kao primjer navodimo da je najprije kupljena i isporučena oprema, a tek nakon toga su se obavljali radovi na pripremi i uređenju server sobe u Sarajevu i Mostaru, gdje je ista trebala biti instalirana **(tačka 8.1.2., 8.1.3. i 8.1.4. Izvještaja);**
3. Ne može se potvrditi iskazano stanje dugoročnog depozita kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo u iznosu od 133.920 KM, ranije otvorenog za realizaciju Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi **(Tačka 6. Izvještaja);**
4. Transfer kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih realizovan je na osnovu zahtjeva kantonalnih službi, uz saglasnost resornog ministarstva. Ne može se potvrditi opravdanost postojećeg načina odobravanja nedostajućeg dijela sredstava kantonalnim službama za zapošljavanje, kao i da su sredstva doprinosa usmjerena Federalnom zavodu u potpunosti iskorištena za ravnomjerno ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriju Federacije, u skladu sa članom 50. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Zbog nepravovremenog usvajanja Programa zapošljavanja, kao i prethodne godine, došlo je do kašnjenja u realizaciji i plasiranju sredstava krajnjim korisnicima. Dio sredstava je realizovan krajem 2013. godine, a ostatak nerealizovanih ugovora u iznosu od 2.270.316 KM je prenesen u narednu 2014. godinu, zbog čega su umanjeni očekivani efekti njihove primjene na smanjenju stope nezaposlenosti **(tačka 7.1.1.3. Izvještaja);**
5. Potraživanja po osnovu dospjele a nenaplaćene glavnice za date kredite u periodu 2002. – 2004. godina na dan 31.12.2013. godine prema knjigovodstvenim evidencijama iznose 24.370.531 KM i manja su za 295.263 KM u odnosu na konstatovano stanje prema izvještajima banaka komisionara (24.665.794 KM). Provedenim godišnjim popisom za 2013. godinu nije izvršen stvaran popis potraživanja i usklađivanje knjigovodstvenih evidencija sa evidencijama banaka komisionara, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog navedenog se ne može potvrditi iskazano stanje potraživanja po pozajmicama datim pojedincima u iznosu od 24.370.531 KM **(tačka 9.1. Izvještaja);**
6. Konstatovali smo da je stopa naplate za dospjela a nenaplaćena potraživanja po datim kreditima u periodu 2002. – 2004. godina veoma niska, obzirom da je u 2013. godini ukupno naplaćeno samo 541.523 KM (glavnice 508.905 KM, zatezne kamate i povrat sudskih troškova 32.618 KM), dok su istovremeno troškovi naplate iznosili 506.745 KM (bankarske naknade i provizije 386.986 KM i sudski troškovi 119.759 KM). Utvrdili smo da su visoki troškovi

bankarskih naknada i provizija (386.986 KM) posljedica nepovoljnih odredbi potpisanih Aneksa Ugovora o komisionim poslovima koje je Federalni zavod 2006. godine potpisao sa bankama komisionarima, a istima je između ostalog definisano, da će komisione banke za izvršeni komisioni posao naplaćivati naknadu u visini od 1 % na godišnjem nivou na saldo glavnice (nenaplaćena plasirana sredstva). Iako je Federalni zavod poduzimao određene aktivnosti u cilju poboljšanja naplate, ne može se reći da su iste bile dovoljne i da je prema nadležnim organima i institucijama poduzimao adekvatne mjere u cilju rješavanja navedenog problema (**tačka 9.1. Izvještaja**).

7. Federalni zavod, iako je imao obavezu, nije podnio godišnji izvještaj Vladi FBiH o stanju i efektima korištenja sredstava iz Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju. Izvještaj o realizaciji Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju za 2013. godinu nije podnesen ni Upravnom odboru Zavoda (**tačka 7.1.2.1. i 9.2. Izvještaja**).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, **osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu**, finansijski izvještaji **Federalnog zavoda za zapošljavanje**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2013. godine, rezultate poslovanja i izvršenja Plana i finansijskog plana, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Federalnog zavoda za zapošljavanje u toku 2013. godine, **osim za kvalifikacije navedene u prethodnom pasusu**, bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Bez daljnje kvalifikacije na naše Mišljenje, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Zakonom o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica** koji je donesen 2006. godine (a primjenjivao se od 01.01.2007. do 01.05.2010. godine), nezaposlenim demobiliziranim borcima je utvrđeno pravo na naknadu za vrijeme nezaposlenosti, zavisno od vremena provedenog u oružanim snagama, u trajanju od jedne godine, dvije i tri godine, po osnovu kojeg su kantonalne službe za zapošljavanje izdavale rješenja o utvrđivanju prava na navedenu naknadu u fiksnom iznosu za cijeli period trajanja prava, i to „u iznosu od 25 % od prosječne plaće u Federaciji iz prethodne godine“ (u odnosu na datum izdavanja rješenja). **U 2013. godini je pokrenut veliki broj sudskih postupaka protiv kantonalnih službi za zapošljavanje, a u vezi usklađivanja novčanih naknada demobiliziranim borcima sa rastom prosječnih plata u navedenom periodu.** Službi za zapošljavanje Hercegovačko – neretvanskog kantona je u izvršnom postupku sa računa skinuto 2.751.563 KM, od čega 1.895.797 KM u 2013. godini, što je umanjilo raspoloživa sredstva istoj za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba. Pored toga, uslijedilo je pokretanje izvršnih postupaka za usklađivanje novčanih naknada i u Zapadnohercegovačkom, Zeničko – dobojskom i Kantonu Sarajevo. U cilju rješavanja navedenog problema, u saradnji sa kantonalnim službama, Federalni zavod je poduzimao niz aktivnosti prema Vladi FBiH i Parlamentu FBiH.

Ustavni sud BiH je 17.09.2013. godine, po izjavljenoj apelaciji Službe za zapošljavanje Hercegovačko – neretvanskog kantona Mostar u predmetu Redžo Sinanović, donio Odluku o dopustivosti i meritumu kojom je ukinuo Rješenje Kantonalnog suda u Mostaru u navedenom predmetu, te predmet vratio istom na ponovno rješavanje. Pri tome je Ustavni sud naglasio da to ne znači da tražilac izvršenja nema pravo na usklađivanje te naknade (jer se Ustavni sud BiH tim pitanjem nije ni bavio u ovom postupku), već da to pravo nije određeno predmetnom izvršnom ispravom, te da stoga nije ni moglo biti realizovano u predmetnom izvršnom postupku. Prema prezentiranom, Odluka Ustavnog suda BiH od 17.09.2013. godine je zaustavila provođenje izvršnih postupaka u sudovima u Mostaru, Sarajevu i Ljubuškom, odnosno skidanje novca sa računa javnih službi za zapošljavanje po ovom osnovu. **Međutim, punomoćnici demobiliziranih boraca su u istoj pravnoj stvari pokrenuli nove vrste tužbi protiv Federalnog zavoda kao drugostepenog organa**, a istima traže usklađivanje naknada u upravnom postupku (u toku je 450 postupaka pred Kantonalnim sudom u Mostaru), kao i izvršenje rješenja donesenih u periodu 2007.-2010. godine (oko 30 postupaka pred Kantonalnim sudovima u Mostaru i Širokom Brijegu). **Prema navodima iz Informacije Federalnog zavoda, koja je 14.01.2014. godine razmatrana i prihvaćena od strane Vlade FBiH, ukoliko se navedeni problem ne riješi, procjena ukupno potrebnih sredstava za eventualno usklađivanje utvrđenih naknada demobiliziranim borcima iznosi 97.772.624 KM (tačka 4.1. Izvještaja).**

Sarajevo, 18.07.2014. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

II. IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

1. Uvod

Federalni zavod za zapošljavanje (u daljem tekstu: Federalni zavod ili Zavod) je izvanbudžetski fond osnovan Odlukom o početku rada Federalnog zavoda za zapošljavanje donesenom od strane Vlade Federacije BiH dana 03.05.2001. godine („Službene novine FBiH“, broj 21/01), na osnovu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalne sigurnosti nezaposlenih lica („Službene novine FBiH“, broj 55/00). Federalni zavod je osnovan radi zadovoljavanja potreba u oblasti zapošljavanja i praćenja kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH.

Federalni zavod je javna ustanova, registrovana kod Kantonalnog suda u Sarajevu upisom u sudski registar dana 16.08.2001. godine (br.UF/I-1207/01). Parlament FBiH je u septembru 2001. godine donio novi Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, a isti je objavljen u oktobru iste godine („Službene novine FBiH“, broj 41/01; 22/05 i 9/08, **u daljem tekstu: Zakon o posredovanju u zapošljavanju**).

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti neuposlenih osoba i Statutu, **Federalni zavod je nadležan da:** prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih lica; prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije; upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti; **prati, usklađuje i koordinira rad službi za zapošljavanje za provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije;** prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja invalidnih lica i njihova profesionalna rehabilitacija i osigurava i ispunjavanje uslova za njihovo zapošljavanje u saradnji sa službama za zapošljavanje; pruža pomoć u realizovanju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlena lica i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima; **objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti;** prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju; predstavlja službe za zapošljavanje u odnosima s organima i službama BiH, Federacije i Republike Srpske; odobrava zapošljavanje stranih državljana i lica bez državljanstva na prijedlog službe za zapošljavanje; prati i poduzima mjere za stvaranje uslova za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inostranstvu i njihovo radno angažovanje; obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, statutom i aktima Federalnog zavoda i konvencijama i preporukama MOR-a koje se odnose na oblast rada, zapošljavanja i socijalne politike. **Federalni zavod je dužan da Godišnji izvještaj o radu podnese Parlamentu FBiH. Prema prezentiranim podacima u Izvještaju o radu Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2013. godinu, u revidiranoj godini je u FBiH prosječno bilo zaposleno 435.437 radnika, što je u odnosu na prosjek 2012. godine (437.362) manje za 1.925 radnika (0,44 %).¹ Prosječan broj nezaposlenih u 2013. godini bio je 388.704 i u odnosu na prosjek 2012. godine (377.957) veći je za 10.747 (2,84 %). Prosječna stopa nezaposlenosti, tj. učešće nezaposlenih u ukupnom broju radno sposobnih u Federaciji BiH iznosila je 46,36 % i ima tendenciju rasta (0,80 %) u odnosu na prethodnu godinu.**

Kantonalne službe za zapošljavanje su posebna pravna lica za čije osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi, su **nadležni kantoni**, ako ovim zakonom nije drukčije utvrđeno. Službe za zapošljavanje su nadležne za: **posredovanje u zapošljavanju; prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu;** informiranje o mogućnostima zapošljavanja; saradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama

¹ Podaci o broju zaposlenih se odnose na zaposlene koji imaju zasnovan radni odnos bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena. U taj broj su uračunati zaposleni u privredi i vanprivredi. Broj zaposlenih u 1991. godini na području koje je sada Federacija BiH bio je 631.020, tako da je nivo zaposlenosti u 2013. godini (435.437) dostigao 69 % nivoa iz 1991. godine.

poslodavaca; provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima; utvrđivanja prava osobama za slučaj nezaposlenosti; izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva; donošenje i provođenje programa mjera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano i druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonima. **Službe za zapošljavanje, u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, podnose mjesečni izvještaj o radu Federalnom zavodu, a isti je dužan da svaka tri mjeseca podnese izvještaj o radu resornom Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike sa podacima o finansijskom poslovanju, međutim isto nije rađeno u revidiranoj 2013. godini. Zavod, iako u skladu sa članom 53. navedenog Zakona ima ovlasti, u 2013. godini nije provodio ocjenjivanje poslovanja službi za zapošljavanje, što je svakako potrebno provoditi u narednom periodu.**

Na dan 31.12.2013. godine u Federalnom zavodu za zapošljavanje bilo je 53 zaposlenika od ukupno 61, koliko je predviđeno Odlukom o sistematizaciji radnih mjesta.

Sjedište Federalnog zavoda je u Sarajevu, u ulici Đoke Mazalića broj 3.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog zavoda za 2013. godinu, pravilnost i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Federalnog zavoda na dan 31.12.2013. godine, izvršenje Finansijskog plana za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu januar – juli 2014. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2013. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u obavljenoj reviziji za 2012. godinu, konstatovali smo da:

Zavod **nije postupio** po datim preporukama koje se odnosi na:

- Usvajanje Računovodstvenih politika kao dio sistema internih kontrola, što je obaveza u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika a koje se odnose i na vanbudžetske korisnike;
- Poduzimanje aktivnosti, skupa sa resornim ministarstvom, na dobijanju saglasnosti na Izmjene i dopune Statuta od Vlade FBiH u skladu sa zakonom;
- Vršenje analize realizacije planiranih aktivnosti u okviru SSNESP-a najmanje jedanput kvartalno od strane potpisnika, u skladu sa Sporazumom , te u skladu sa nalazima eventualno utvrđivanje dodatnih mjera u daljnjoj implementaciji Sporazuma;
- Usvajanje kriterija na osnovu kojih će se vršiti raspodjela nedostajućih sredstva po zahtjevima kantonalnih službi u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica;

- Pravovremeno usvajanje Programa za zapošljavanje, a na osnovu sredstava planiranih finansijskim planom,
- Usklađivanje salda (glavnice i kamata) po kreditima plasiranim iz kreditnih revolving linija putem komisionih banaka za pravna i fizička lica iskazanih u knjigovodstvu Federalnog zavoda, sa saldima iskazanim u komercijalnim bankama;
- Izvršavanje godišnjeg popisa u cijelosti u skladu sa Zakonom o računovodstvu u FBiH.

Zavod je djelimično postupio po datim preporukama koje se odnosi na:

- Poduzimanje aktivnosti od strane Upravnog odbora kako bi se u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, njegovim izmjenama i dopunama i Statutom Zavoda, formirala Savjetodavna komisija;
- Popunjavanje radnog mjesta internog revizora kako bi interna revizija otpočela sa radom u skladu sa Zakonom o internoj reviziji, u cilju unapređenja sistema internih kontrola i osiguranja kontinuiranog nadzora nad poslovanjem Federalnog zavoda;
- Poduzimanje aktivnosti skupa sa resornim ministarstvom, koje će osigurati da finansijski plan i njegove izmjene i dopune dobiju saglasnost od Vlade FBiH i Parlamenta FBiH u skladu sa zakonskom propisima a prije početka implementacije istih;
- Nastavljanje aktivnosti u saradnji sa kantonalnim Službama za zapošljavanje na naplati dugovanja po osnovu neuplaćenih doprinosa za zapošljavanje, u skladu sa zaključenim sporazumima o izmirenju duga po osnovu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti;
- Kontinuirano vršenje monitoringa i evaluaciju Programa u cilju ocjene uspješnosti efekata zapošljavanja;
- Činjenje dodatnih napora na bržem i pravovremenom aktiviranju Programa za zapošljavanje kako bi realizacija istih bila u finansijskom pogledu u skladu sa planiranim i kako bi plasirana sredstava krajnjim korisnicima rezultirala bržem i efikasnijem postizanju krajnjeg cilja a to je smanjivanje nezaposlenosti;
- Redovito ažuriranje pomoćne evidencije o odobrenim plasmanima sa otplatnim planovima koja se vodi u Sektoru za zapošljavanje, kako bi mogla biti pouzdan temelj za uspoređivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja odobrenih pozajmica;
- Poduzimanju pravovremenih aktivnosti na naplati potraživanja po osnovu dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima;
- Intenziviranje aktivnosti na pokretanju svih raspoloživih pravnih radnji u cilju povrata deponovanih sredstava kod ABS banke (sadašnja Sparkasse), koja su iskorištena u skladu sa ugovorima kao kolateral za naplatu potraživanja od korisnika kredita;

Nije izvršena ocjena postupanja po preporuci da se:

- U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama ugovor za bankarske usluge dodjeljuje (jednom) odabranom ponuđaču koji je dostavio najbolje ocjenjenu prihvatljivu ponudu iz razloga jer u 2013. godini nije bilo provođenja postupka za navedene namjene, a ranije potpisani ugovori su bili i dalje na snazi.

4. Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, kao i ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sistem interne kontrole. Odgovornost za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola je obaveza rukovodstva Zavoda. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u upošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica, regulisano je da Upravni odbor Federalnog zavoda ima **sedam članova**, umjesto dotadašnjih 11 članova. U cilju usklađivanja Statuta Federalnog zavoda sa navedenim Izmjenama i dopunama Zakona, na osnovu Odluke Upravnog odbora, izvršene su Izmjene i dopune Statuta, međutim **na izmijenjeni i dopunjeni Statut Vlada FBiH nije dala saglasnost**. Upravni odbor u sadašnjem sazivu imenovala je Vlada FBiH Rješenjem V broj 868/2012 od 30.05.2012. godine i isti broji 7 članova, u skladu sa zakonom.

Izvršenom revizijom smo konstatovali da Zavod, u skladu sa Zakonom o posredovanju u upošljavanju i socijalnoj sigurnosti i Statutom, nije formirao **Savjetodavnu komisiju** (po 2 predstavnika sindikata i poslodavaca, po 1 predstavnik Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog zavoda i Privredne komore FBiH), koja bi trebala davati mišljenje u vezi politike upošljavanja i socijalnog osiguranja, preporuke u vezi sa programom upošljavanja i davati mišljenje na rad Federalnog zavoda i preporuke u vezi sa poboljšanjem rada. Na navedeno je ukazivano i u prethodnom periodu i data preporuka koja još uvijek nije realizirana. Prema prezentiranoj dokumentaciji, još uvijek nisu došli prijedlozi članova komisije ispred Udruženja poslodavaca koji trebaju kandidovati svoje predstavnike.

Odlukom o osnovama unutrašnje organizacije Federalnog zavoda i Odlukom o sistematizaciji radnih mjesta, koje je Upravni odbor Zavoda usvojio 29.04.2009. godine, utvrđena je unutrašnja organizacija Zavoda, poslovi koji se obavljaju u organizacionim jedinicama, sistematizacija radnih mjesta i druga pitanja u vezi sa unutrašnjom organizacijom. Shodno Odluci o osnovama unutrašnje organizacije, poslovi u Zavodu se vode u okviru Kabineta direktora, Sektora za upošljavanje, Sektora za pravne i opće poslove i Sektora za ekonomske poslove, evidencije i informacione tehnologije. U decembru 2013. godine, Upravni odbor je usvojio Odluku o dopunama Odluke o osnovama unutrašnje organizacije kojom se uvodi nova organizaciona jedinica „Sektor za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i drugih dostupnih fondova“ u kojem je sistematizovano 5 novih radnih mjesta. Za sistematizovana radna mjesta utvrđeni su i koeficijenti kroz izmjene Pravilnika o radu, a usvojenim dopunama broj sistematizovanih radnih mjesta povećan je sa 56 na 61. Na dan 31.12.2013. godine u Zavodu su bila uposlena 53 djelatnika.

Ministar finansija je na osnovu člana 61. Zakona o budžetima u FBiH donio Smjernice za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, a iste se odnose i na vanbudžetske korisnike. U cilju uspostavljanja i jačanja sistema internih kontrola, Upravni odbor Zavoda je donio određene interne akte, međutim, ni u 2013. godini nisu donesene Računovodstvene politike. Navedenim Računovodstvenim politikama bi naročito trebalo definisati **način knjiženja specifičnih poslovnih događaja koji su karakteristični za Federalni zavod** (knjiženja u vezi potraživanja za date kredite i potraživanja za date plasmane, te u vezi sa istima evidentiranja na pozicijama viška prihoda nad rashodima, izvorima stalnih sredstava, приходima, kapitalnim primicima i kapitalnim izdacima, razgraničenja sredstava, kao i sredstava po osnovu potpisanih a nerealiziranih ugovora koji se prenose na realizaciju u narednu godinu,).

Interna revizija

Federalni zavod je obavezan organizovati internu reviziju, u skladu sa članom 11. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru i članom 8. Pravilnika o internoj reviziji budžetskih korisnika. Odlukom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog zavoda i sistematizaciji radnih mjesta, u Kabinetu direktora sistematizovano je radno mjesto internog revizora koji treba da vrši reviziju zakonitosti poslovanja Federalnog zavoda u svim organizacionim jedinicama. Na osnovu zaključka Upravnog odbora i nakon provedene konkursne procedure za mjesto internog revizora, sa izabranim kandidatom je 26.08.2013. godine zaključen ugovor o radu, međutim zbog smrti navedenog uposlenika, ugovor o radu je prestao 11.11.2013. godine.

Potrebno je da Upravni odbor poduzme aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o posredovanju u upošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, njegovim izmjenama i dopunama i Statutom zavoda, formirala Savjetodavna komisija;

Izvršiti popunu sistematizovanog radnog mjesta internog revizora kako bi interna revizija otpočela sa radom u skladu sa Zakonom o internoj reviziji, u cilju unapređenja sistema internih kontrola i osiguranja kontinuiranog nadzora nad poslovanjem Federalnog zavoda;

Donijeti Računovodstvene politike kao dio sistema internih kontrola, što je obaveza u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika a koje se odnose i na vanbudžetske korisnike. Istima je naročito potrebno definisati način knjiženja specifičnih poslovnih događaja koji su karakteristični za Zavod;

U saradnji sa resornim ministarstvom okončati aktivnosti u cilju da Izmjene i dopune Statuta dobiju saglasnost Vlade FBiH, u skladu sa zakonom;

4.1 Problem primjene Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine FBiH“, broj 61/06, 27/08, 32/08 i 9/10) koji je bio na snazi u periodu od 01.01.2007 – 01.05.2010. godine

Zakonom o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica (članom 8.) koji je donesen 2006. godine (a primjenjivao se od 01.01.2007. do 01.05.2010. godine), nezaposlenim demobiliziranim borcima je utvrđeno pravo na naknadu za vrijeme nezaposlenosti, zavisno od vremena provedenog u oružanim snagama, u trajanju od jedne godine, dvije i tri godine, po osnovu kojeg su **kantonalne službe za zapošljavanje izdavale rješenja o utvrđivanju prava na navedenu naknadu u fiksnom iznosu za cijeli period trajanja prava, „u iznosu od 25 % od prosječne plaće u Federaciji iz prethodne godine“ (u odnosu na datum izdavanja rješenja)¹.**

Prema prezentiranoj dokumentaciji, od strane odgovornih osoba Federalnog zavoda, po osnovu Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica², **u 2013. godini je pokrenut veliki broj sudskih postupaka protiv kantonalnih službi za zapošljavanje, a u vezi usklađivanja novčanih naknada demobiliziranim borcima.** Navedeni problem je najviše došao do izražaja kod Službe za zapošljavanje Hercegovačko – neretvanskog kantona, obzirom da je Kantonalni sud u Mostaru zauzeo stav da je Služba u obavezi usklađivati novčanu naknadu sa prosječnom plaćom u FBiH u prethodnoj godini. Po osnovu pravomoćnih sudskih odluka, **Službi za zapošljavanje HNK je u izvršnom postupku sa računa skinuto 2.751.563 KM, od čega 855.766 KM u 2012. godini i 1.895.797 KM u 2013. godini (1.490.099 KM na ime usklađivanja novčane naknade i 1.261.464 KM sudskih troškova), što je umanjilo raspoloživa sredstva istoj za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba.** Pored toga, uslijedilo je pokretanje izvršnih postupaka za usklađivanje novčanih naknada i u Zapadnohercegovačkom, Zeničko – dobojskom i Kantonu Sarajevo.

U cilju rješavanja navedenog problema, u saradnji sa kantonalnim službama, Federalni zavod je poduzimao niz aktivnosti prema Vladi FBiH i Parlamentu FBiH (informisao o postojanju navedenog problema, tražio da se izvrši autentično tumačenje Zakona o pravima demobiliziranih boraca i članova njihovih porodica od strane Parlamenta FBiH i izmjenu Zakona o izvršnom postupku, angažovao advokata za poduzimanje pravnih radnji pred Ustavnim sudom BiH). **Služba za zapošljavanje Hercegovačko – neretvanskog kantona Mostar je 16.06.2013. godine podnijela apelaciju Ustavnom sudu BiH protiv rješenja Kantonalnog suda u Mostaru i rješenja o izvršenju Općinskog suda u Mostaru kojim su određena usklađivanja novčanih naknada braniocima u predmetu Redžo Sinanović (AP 3144/13), nakon čega je Ustavni sud BiH 17.09.2013. godine donio Odluku o dopustivosti i meritumu („Službeni list BiH“, broj 80/13) u kojoj je utvrdio povredu člana II/3 e. Ustava BiH, te ukinuo Rješenje Kantonalnog suda u Mostaru u navedenom predmetu, te predmet vratio istom na ponovno rješavanje. Veoma je bitno napomenuti da je Ustavni sud, u obrazloženju navedene Odluke, ukazao da je apelentovim rješenjem (tj. Službe za zapošljavanje HNK), kao izvršnom ispravom, određena naknada u iznosu od 158,80 KM mjesečno, te da u izvršnoj ispravi nije navedeno da će se novčana naknada usklađivati u zavisnosti od toga da li je došlo do porasta ili smanjenja prosječne neto plate u FBiH. Pri tome je Ustavni sud naglasio da to ne znači da**

¹ U skladu sa datim tumačenjem od strane Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno – oslobodilačkog rata od 11.02.2008. godine.

² Potrebna novčana sredstva za isplatu novčanih naknada demobiliziranim borcima su, u skladu sa članom 10. navedenog Zakona, osiguravale kantonarne službe za zapošljavanje u visini 50 % svojih ukupnih prihoda ostvarenih od doprinosa za osiguranja od nezaposlenosti, a razliku potrebnih sredstava osiguravale su Federacija i kantoni, preraspodjelom udjela sredstava sa jedinstvenog računa u korist Federacije, u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH. Za povratnike u Republiku Srpsku i Distrikt Brčko isplata je u cjelosti vršena iz sredstava koja je osiguravao Federalni zavod za zapošljavanje.

tražilac izvršenja nema pravo na usklađivanje te naknade (jer se Ustavni sud BiH tim pitanjem nije ni bavio u ovom postupku), već da to pravo nije određeno predmetnom izvršnom ispravom, te da stoga nije ni moglo biti realizovano u predmetnom izvršnom postupku. Po odluci Ustavnog suda BiH, Kantonalni sud u Mostaru je 30.10.2013. godine, u postupku ponovnog rješavanja u predmetu Redžo Sinanović, uvažio žalbu Službe za zapošljavanje HNK, pobijeno rješenje ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Općinski sud Mostar je 29.11.2013. godine donio Rješenje kojim je usvojio prigovor Službe za zapošljavanje HNK da ista nije dužna da usklađuje iznose mjesečnih naknada iz 2008. godine sa osnovicom od 25 % mjesečne plaće u FBiH iz prethodne godine.

Prema navodima iz „Informacije – Pregled stanja i poduzetih aktivnosti radi očuvanja finansijske stabilnosti javnih službi za zapošljavanje u FBiH u kontekstu pokrenutih sudskih postupaka demobiliziranih branilaca“ Federalnog zavoda od 07.01.2014. godine, Odluka Ustavnog suda BiH od 17.09.2013. godine je zaustavila provođenje izvršnih postupaka u sudovima u Mostaru, Sarajevu i Ljubuškom, odnosno skidanje novca sa računa javnih službi za zapošljavanje po ovom osnovu. **Međutim, punomoćnici demobiliziranih boraca su u istoj pravnoj stvari kod Službe za zapošljavanje HNK Mostar pokrenuli novu vrstu postupaka podnošenjem zahtjeva za donošenje rješenja o usklađivanju novčanih naknada u upravnom postupku**, koje je Služba odbila, a stranke su podnijele žalbe Federalnom zavodu, kao drugostepenom organu. Prema prezentiranoj pismenoj izjavi odgovorne osobe od 18.07.2014. godine, nakon što je Federalni zavod u drugostepenom postupku, odbio žalbe na donesena prvostepena rješenja službi za zapošljavanje, pokrenuti su upravni sporovi po tužbama demobiliziranih boraca. **Na pokrenute tužbe, Zavod je, kao tužena strana, dao odgovor, te je u toku oko 450 postupaka ove vrste pred Kantonalnim sudom u Mostaru.** Pored toga, demobilizirani borci su pokrenuli i drugu vrstu postupaka kod Službi za zapošljavanje Hercegovačko - neretvanskog i Zapadno – hercegovačkog kantona, tj. zahtjev za izvršenjem rješenja donesenih u periodu 2007. – 2010. godina, odnosno u periodu važenja naprijed navedenog Zakona. Po istima su Službe za zapošljavanje donijele Zaključak kojim se zahtjevi stranaka odbijaju zbog nenadležnosti jer se izvršenje može tražiti samo sudskim postupkom. Na taj Zaključak su uložene žalbe, a od strane Federalnog zavoda je izvršeno njihovo odbijanje kao neosnovanih, te su stranke i ovdje pokrenule upravni spor pred kantonalnim sudovima. **I na ove pokrenute tužbe, Zavod je, kao tužena strana, dao odgovor, te je u toku oko 30 postupaka ove vrste pred Kantonalnim sudovima u Mostaru i Širokom Brijegu.**

Prema navodima iz naprijed navedene Informacije Federalnog zavoda, koja je 14.01.2014. godine razmatrana i prihvaćena od strane Vlade FBiH, ukoliko se navedeni problem ne riješi, **procjena ukupno potrebnih sredstava za eventualno usklađivanje utvrđenih naknada demobiliziranim braniocima, sa troškovima sudskog postupka ukoliko budu pokrenuti, iznosi 97.772.624 KM (55.005.029 KM usklađivanje novčane naknade i 42.767.595 KM troškovi sudskih postupaka)**, sa kalkulacijom u sljedećoj tabeli:

Red. broj	Broj izdatih rješenja za novčanu naknadu demobiliziranim braniocima po dužini trajanja prava i prosječan iznos usklađivanja po izdatom rješenju (u KM)			Učešće u ukupnom broju izdatih rješenja (u %)	Ukupan iznos usklađivanja po broju i dužini trajanja izdatih rješenja i godinama (u KM)
1	2			3	5
1.	Ukupno rješenja u 2007. godini – 85.144			87,35 %	51.605.338 KM
	12 mjeseci	13.605 rješenja	73,50 KM po rješenju		999.894 KM
	24 mjeseca	16.266 rješenja	361,40 KM		5.878.532 KM
	36 mjeseci	55.273 rješenja	809,20 KM		44.726.912 KM
2.	Ukupno rješenja u 2008. godini – 7.238			7,43 %	3.205.354 KM
	12 mjeseci	1.553 rješenja	29,40 KM po rješenju		45.658 KM
	24 mjeseca	1.484 rješenja	267,60 KM		397.118 KM
	36 mjeseci	4.201 rješenje	657,60 KM		2.762.578 KM
3.	Ukupno rješenja u 2009. godini – 4.279			4,39 %	177.711 KM
	12 mjeseci	823 rješenja	44,60 KM po rješenju		36.706 KM
	24 mjeseca	838 rješenja	40,80 KM		34.190 KM
	36 mjeseci	2.618 rješenja	40,80 KM		104.814 KM

4.	Ukupno rješenja u 2010. godini – 815				16.626 KM
	12 mjeseci	140 rješenja	20,40 KM po rješenju	0,34 %	2.856 KM
	24 mjeseca	140 rješenja	20,40 KM		2.856 KM
	36 mjeseci	535 rješenja	20,40 KM		10.914 KM
Ukupno za usklađivanje (1+2+3+4) = 97.476 rješenja x prosječan iznos po rješenju 564,29 KM			100 %		55.005.029 KM
6.	Procjena troškova tražitelja izvršenja (97.476 rješenja x pojedinačni iznos troškova od 438,75 KM)				42.767.595 KM
Procjena ukupno potrebnih sredstava (5 + 6)					97.772.624 KM

Izvršiti procjenu rizika usklađivanja naknada za demobilisane branioce, obzirom da problem može uticati na finansijsku likvidnost, stabilnost i održivost kako kantonalnih službi za zapošljavanje tako i Federalnog zavoda, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere putem Upravnog odbora, Vlade FBiH i Parlamenta FBiH, uvažavajući činjenicu da odlaganje rješavanja navedenog problema eventualno može uvećati obaveze za sudske troškove i zatezne kamate;

5. Priprema, donošenje, praćenje izvršenja Finansijskog plana za 2013. godinu i izvještavanje

Finansijski plan Zavoda je akt kojim se utvrđuju prihodi i primici, te rashodi i izdaci, i kojim se vrši projekcija prihoda i primitaka, rashoda i izdataka za tekuću i naredne dvije godine u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. U skladu sa članom 18. Zakona o budžetima FBiH („Službene novine FBiH“, broj 19/2006) i na osnovu člana 8. Statuta Federalnog zavoda, finansijski plan donosi Upravni odbor Federalnog zavoda. **Upravni odbor je 20.09.2012. godine donio Odluku kojom je usvojio Finansijski plan za 2013. godinu (44.875.000 KM) i 20.08.2013. godine Odluku kojom je usvojio Prve izmjene i dopune Finansijskog plana zavoda za 2013. godinu (50.581.700 KM).**

Prvim izmjenama i dopunama je predviđena preraspodjela između pozicija rashoda i izdataka, kao i povećanje ukupnih sredstava za iznos od **4.706.700 KM**, po osnovu odobrenih i primljenih grantova iz Budžeta FBiH, Vijeća ministara BiH i prenesenih sredstava iz prethodne godine (**grant sredstva resornog ministarstva**: Obuka/ stručno osposobljavanje u oblasti vinogradarstva 360.000 KM, za povećanje stope zaposlenosti mladih starosti do 30 godina kao prioritetne ciljne grupe (pokretanje vlastitog biznisa) 360.000 KM i neutrošena sredstva granta za zapošljavanje Roma 97.500 KM, **grant Vijeća ministara BiH** za zapošljavanje Roma 450.000 KM i **povećavanje pozicije prenesenih sredstava** za utvrđeni iznos na osnovu rezultata novčanog toka 2012. godine umanjenog za prenesene obaveze iz prethodne godine 3.439.200 KM). **Značajnim smatramo napomenuti da Federalni zavod ne raspolaže u cjelosti sa ukupnim sredstvima usvojenog Finansijskog plana, odnosno Prvih izmjena i dopuna Finansijskog plana za 2013. godinu, obzirom da se planirani iznos od 1.700.000 KM odnosi na primljene kamate po osnovu potraživanja ranije odobrenih kredita za poticaj zapošljavanju koji se zajedno sa primicima po osnovu otplata glavnice tih kredita usmjeravaju u namjenski depozit kod Razvojne banke FBiH iz kojeg se vrši i izmirenje obaveza po osnovu bankarskih usluga i troškova vođenja sudskih sporova** (u tabeli ispod zatamnjene pozicije prihoda, kapitalnih primitaka, troškova bankarskih usluga i sudskih sporova i kapitalnih izdataka).

Procedura izrade i dostavljanja plana kao njegovih izmjena i dopuna provedena je u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Naime, Federalni zavod za zapošljavanje, na način i po postupku predviđenom Zakonom o budžetima FBiH („Službene novine FBiH“, broj 19/2006), prijedlog finansijskog plana dostavlja nadležnom Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, koje isti dostavlja Vladi FBiH na razmatranje, uz prethodnu saglasnost Federalnog ministarstva finansija (koje je nadležno predložiti njegove izmjene i dopune). Nakon razmatranja Vlade FBiH, finansijski plan Federalnog zavoda, uz prijedlog budžeta Federacije, premijer podnosi Parlamentu FBiH, najkasnije do 01.11. tekuće godine za sljedeću godinu, a Parlament FBiH je dužan usvojiti predloženi finansijski plan do 31.12. tekuće godine. **Na osnovu obavljene revizije i prezentirane dokumentacije, utvrdili smo da je od strane Parlamenta FBiH tek 18.07.2013. godine završena procedura usvajanja Prijedloga finansijskog plana Federalnog zavoda za 2013. godinu,**

što je jednim dijelom imalo za posljedicu kašnjenje u provođenju aktivnosti aktivnih mjera politike zapošljavanja. Prve izmjene i dopune finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2013. godinu, Parlament FBiH je donio na sjednici Predstavničkog doma od 13.11.2013. godine i na sjednici Doma naroda od 22.11.2013. godine.

U saradnji sa resornim ministarstvom poduzimati aktivnosti, koje će osigurati da finansijski plan i njegove izmjene i dopune dobiju saglasnost od Vlade FBiH i Parlamenta FBiH u skladu sa zakonskim propisima, a prije početka implementacije istih;

Vežano za finansijsko planiranje, utvrdili smo da je Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i dalje definisano da Federalni zavod i službe za zapošljavanje izrađuju i dostavljaju finansijske planove, na način i po postupku predviđenom Zakonom o budžetima („Službene novine FBiH“, broj 20/98), iako je isti davno prestao važiti. Također je definisano da službe za zapošljavanje podnose godišnji finansijski plan Federalnom zavodu i da isti objedinjene finansijske planove podnosi federalnom ministarstvu, što u 2013. godini nije rađeno. Imajući u vidu naprijed navedeno, može se konstatovati da nije izvršeno usaglašavanje teksta Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba sa Zakonom o budžetima u FBiH.¹

U saradnji sa resornim ministarstvom, poduzeti aktivnosti na usaglašavanju odredbi članova 4. i 51. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba sa Zakonom o budžetima u FBiH;

Radi lakšeg praćenja, dajemo strukturu usvojenog Finansijskog plana Federalnog zavoda i Prvih izmjena i dopuna istog za 2013. godinu, kao i izvršenja istog:

U KM

Red.broj	Opis	Plan za 2013. godinu	Izmjene i dopune plana za 2013. godinu	Izvršenje plana za 2013. godinu
1	2	3	4	5
A	UKUPNA SREDSTVA (I+II+III)	45.875.000	50.581.700	49.014.319
A1	Raspoloživa sredstva prihoda i primitaka	44.175.000	48.881.700	47.579.004
A2	Prihodi i primici rezervisani za uvećanje depozita kod Razvojne banke FBiH i evidencija priliva sredstava na podračun sa računa namjenskog depozita radi plasmana	1.700.000	1.700.000	1.435.315
I	Prihodi	38.437.500	38.437.500	37.047.248
1.	Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti (30 %)	36.870.000	36.870.000	36.433.088
2.	Prihodi od kamata po datim kreditima za podsticaj zapošljavanja i ostali prihodi po datim kreditima rezervisani za uvećanje depozita kod Razvojne banke FBiH	200.000	200.000	74.144
3.	Prihodi od kamata na depozit, ostalih kamata, radnih dozvola i drugih neplaniranih uplata	100.000	100.000	232.008
4.	Grant za projekat IPA Adriatic Welfare Mix	0	0	22.289
5.	Grant iz Budžeta BiH (Vijeće ministara)	450.000	450.000	64.919
6.	Grantovi iz Budžeta FBiH (resorno ministarstvo)	817.500	817.500	187.500
7.	Grant iz Budžeta FBiH oprihodovan u toku 2013. godine	-	-	33.300
II	Kapitalni primici	1.505.000	1.505.000	1.361.171
8.	Priliv otplate glavnice kredita za podsticaj zapošljavanju rezervisan za uvećanje depozita kod RB FBiH i priliv sredstava usljed umanjenja namjenskog depozita kod RB FBiH izdvojenog za demobilizirane borce radi plasmana (evidenciono)	1.500.000	1.500.000	1.361.171
9.	Otplate od ostalih domaćih pozajmljivanja	5.000	5.000	-
III	Prenesena sredstva	7.200.000	10.639.200	10.605.900

¹ Povezano sa navedenim, ističemo da se od 01.01.2014. godine počeo primjenjivati novi Zakon o budžetima, a istim je predviđeno da prijedlog finansijskog plana vanbudžetskog fonda, sa odlukom o izvršavanju finansijskog plana, nadležno ministarstvo dostavlja Vladi FBiH najkasnije do 15.10. tekuće godine, sa mišljenjem Ministarstva finansija ovlaštenog da predloži njegove izmjene i dopune. Nakon razmatranja, Vlada FBiH dostavlja Parlamentu FBiH finansijski plan vanbudžetskog fonda najkasnije do 05.11. tekuće godine, a Parlament FBiH daje saglasnost na finansijski plan fonda do 31.12. tekuće godine. Pored toga, vanbudžetski fondovi su obavezni izraditi godišnji obračun za prethodnu godinu i dostaviti ga nadležnom ministarstvu finansija, odnosno službi za finansije i nadležnim institucijama u skladu sa zakonom o drugim propisima najkasnije do kraja februara tekuće godine.

10.	Prenesena sredstva iz prethodne godine umanjena za prenesene obaveze i za oprihodovane grantove u toku 2013. godine	7.200.000	10.639.200	10.605.900
B	RASHODI I IZDACI (IV + V)	45.875.000	50.581.700	35.025.621
B1	Ukupni tekući rashodi i kapitalni izdaci koji se finansiraju iz raspoloživih sredstava	44.175.000	48.881.700	33.129.627
B2	Ukupni tekući rashodi i kapitalni izdaci koji se finansiraju iz sredstava namjenskog depozita kod RB FBiH	1.700.000	1.700.000	1.895.994
IV	Tekući rashodi	44.155.000	45.851.700	33.626.393
1.	Bruto plaće i naknade	1.939.020	1.957.880	1.945.444
2.	Naknade troškova zaposlenih	390.000	401.212	357.492
3.	Izdaci za materijal i usluge	1.386.280	1.506.280	1.191.271
3.1.	Od čega izdaci za bankarske usluge koje se finansiraju iz namjenskog depozita kod RB FBiH	500.000	500.000	386.986
3.2.	Od čega troškovi sudskih sporova koji se finansiraju iz namjenskog depozita kod RB FBiH	80.000	80.000	119.759
4.	Tekući grantovi	40.236.000	41.780.618	29.927.287
V	Kapitalni izdaci	1.720.000	4.730.000	1.399.228
5.	Nabavka opreme	100.000	1.980.000	9.979
6.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	500.000	1.630.000	0
7.	Uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod RB FBiH po osnovu primljenih otplata kredita za podsticaj zapošljavanju i pozajmljivanje boračkoj populaciji iz sredstava podračuna namjenskog depozita kod RB FBiH izdvojenog za borce (evidenciono)	1.120.000	1.120.000	1.389.249
VI	PRIHODI I PRIMICI – RASHODI I IZDACI 2013. GODINE			3.382.798

Upravni odbor je 28.02.2014. godine usvojio Izvještaj o izvršenju Finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2013. godinu, u kojem je konstatovano da je ostvaren suficit tekućeg poslovanja u iznosu od 3.382.798 KM, kao razlika prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima. Kao što se može vidjeti u prethodnoj tabeli, iskazani suficit je najvećim dijelom posljedica značajno manjeg izvršenja tekućih transfera u odnosu plan (11.853.331 KM), odnosno neprovođenja planiranih mjera aktivne politike zapošljavanja u planiranom obimu, o čemu smo dali detaljnije pojašnjenje u dijelu Izvještaja koji se odnosi na tekuće transfere.

Upravni odbor je 17.06.2014. godine usvojio Godišnji izvještaj o radu Federalnog zavoda koji je 08.07.2014. godine poslat na daljnje postupanje resornom ministarstvu, međutim isti do okončanja predmetne revizije nije bio razmatran od strane Vlade FBiH, niti od Parlamenta FBiH.

Federalni zavod za zapošljavanje nije postupio u skladu sa odredbama članova 51. i 53. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u dijelu podnošenja objedinjenih finansijskih planova službi za zapošljavanje federalnom ministarstvu, kao i u dijelu ocjenjivanja poslovanja službi. Zakonom nije propisana obaveza da Federalni zavod sačinjava Godišnji izvještaj kojim se objedinjuje njegov rad i rad kantonalnih službi za zapošljavanje.

Federalno ministarstvo u 2013. godini nije vršilo upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službi za zapošljavanje, u pogledu primjene Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, međunarodnih sporazuma, te nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda što nije u skladu sa članom 54. ovog Zakona.

Potrebno je da Federalni zavod osigura dosljednu implementaciju članova 51. i 53. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u dijelu podnošenja objedinjenih finansijskih planova službi za zapošljavanje federalnom ministarstvu i u dijelu ocjenjivanja poslovanja službi;

6. Prihodi i kapitalni primici

U 2013. godini Federalni zavod je iskazao u godišnjem finansijskom izvještaju prihode i primitke u ukupnom iznosu od 38.408.418 KM, od čega se na ostvarenje prihoda odnosi 37.047.248 KM i na kapitalne primitke (primljene otplate datih zajmova i povrata učešća u kapitalu) 1.361.171 KM.

Prihodi od doprinosa iskazani su od strane Zavoda u iznosu od 36.433.088 KM što je manje za 1,18 % od plana i veće za 3,07 % u odnosu na ostvarenje prethodne godine (35.346.316 KM). Navedeni prihodi

se ostvaruju na osnovu uplata doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti koji se uplaćuju na teret poslodavca i zaposlenika (0,5% i 1,5% na i iz plaće) i isti se u skladu sa zakonskim propisima usmjeravaju Zavodu u visini 30 % i kantonalnim službama za zapošljavanje 70 %.

Prema prezentiranim izvještaju, **ukupno naplaćeni prihodi od strane Zavoda i 10 kantonalnih službi za zapošljavanje po osnovu uplate doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti u 2013. godini su ostvareni u ukupnom iznosu od 122.329.577 KM** čiju strukturu dajemo u sljedećoj tabeli:

Red. broj	KANTON	Uplaćeno u 2013. god. po kantonima	Raspoređeno u 2013. god. Zavodu (30 %)	Raspoređeno u 2013. godini kantonalnim službama (70 %)
1	2	3	4	5
1.	UNSKO – SANSKI	8.268.891	2.281.627	5.987.264
2.	ZENIČKO – DOBOJSKI	16.553.228	4.555.197	11.998.031
3.	TUZLANSKI	21.213.806	5.856.800	15.357.006
4.	BOSANSKO – PODRINJSKI	1.733.196	479.589	1.253.607
5.	SARAJEVSKI	42.485.795	14.227.956	28.257.839
6.	HERCEGOVAČKO – NERETVANSKI	13.700.309	4.350.517	9.349.792
7.	ZAPADNO – HERCEGOVAČKI	4.592.426	1.124.257	3.468.169
8.	SREDNJOBOSANSKI	9.633.916	2.562.359	7.071.557
9.	HERCEGBOSANSKI	2.780.408	740.063	2.040.345
10.	POSAVSKI	1.366.107	357.851	1.008.256
11.	REPUBLIKA SRPSKA	1.495	1.495	-
	UKUPNO UPLAĆENI DOPRINOSI U 2013. GODINI	122.329.577	36.537.710	85.791.867
	Povrati	-	-104.622	-
	Knjigovodstvene evidencije Federalnog zavoda	-	36.433.088	-

Neporezni prihodi su iskazani u iznosu od **306.152 KM**, u okviru kojih najznačajnije prihode predstavljaju prihodi od kamata na depozite po viđenju (**139.201 KM**), prihodi od izdavanja radnih dozvola strancima u skladu sa članom 8. Zakona o posredovanju u zapošljavanju, Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu i Zakonu o zapošljavanju stranaca (**65.921 KM**) i prihodi od naplaćenih kamata po osnovu plasiranih kredita putem komisionih banaka („stari krediti“, boračka kreditna linija, Krivaja d.d. Zavidovići), kao i povrata plaćenih sudskih troškova u tužbama protiv krajnjih korisnika kreditnih sredstava (**74.144 KM**).

Prihodi od grantova i donacija su iskazani u iznosu od **308.008 KM**, u okviru kojih najznačajnije prihode predstavlja primljeni grant iz Budžeta BiH (Vijeće ministara) za zapošljavanje Roma (**64.919 KM**), primljeni grantovi iz Budžeta FBiH (**220.800 KM**) i primljeni grant po projektu IPA Adriatic Welfare Mix (**22.289 KM**). Struktura oprihodovanih sredstava po osnovu primljenih grantova iz Budžeta FBiH je sljedeća: grant za zapošljavanje Roma (**40.800 KM**) i grant za implementaciju mjera iz Akcionog plana u okviru Strategije zapošljavanja FBiH 2009 – 2013. godina (**180.000 KM**).

Kapitalni primici su iskazani u iznosu od **1.361.171 KM**, u okviru kojih se na ostvarene primitke po osnovu povrata ranije deponovanih sredstava Federalnog zavoda kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo za implementaciju Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi odnosi **46.065 KM** i na evidentirane primitke po osnovu otplata od pozajmljivanja Zavoda putem komisionih kredita **1.315.106 KM**.

Vezano za povrat sredstava depozita po osnovu Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi (46.065 KM), na osnovu uvida u dokumentaciju konstatavano je da navedena uplata sredstava od Intesa Sanpaolo banke predstavlja posljednju tranšu koju je ista bila dužna doznačiti Federalnom zavodu u skladu sa potpisanim **Sporazumom o redefinisaniu ugovorenih obaveza**, između nje i Federalnog zavoda, od **24.03.2010. godine**. Navedenim Sporazumom, Banka i Federalni zavod su se dogovorili da će istom, u periodu od 2010. – 2013. godini, biti izvršen povrat ranije deponovanih sredstava za implementaciju Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi u iznosu od 3.774.368 KM, što je uplatom posljednje tranše u 2013. godine (46.065 KM) i izvršeno. **Obavljenom revizijom smo utvrdili da, po navedenom osnovu, postoji neusaglašeno stanje između Banke i Federalnog zavoda u iznosu od 133.920 KM i isto stoji nezatvoreno na poziciji dugoročnih depozita (konto 022111)**. Navedeno je jednim dijelom posljedica i konstatovanog iznosa neplasiranih novčanih sredstava od strane Komisije za

implementaciju ovog programa u iznosu od **415.712 KM**, čiji Izvještaj je usvojen Odlukom Vlade FBiH u 2007. godini (V broj 806/2007). Navedenom Odlukom Vlade FBiH je utvrđeno da se preostali iznos neplasiranih novčanih sredstava (415.712 KM) vrati Federalnom zavodu, dok je isti prema poslovnim evidencijama Federalnog zavoda trebao iznositi 549.632 KM, koji iznos je veći za 133.920 KM i do danas nije usaglašen sa Bankom. Iako je Zavod poduzimao niz mjera da se navedeno neslaganje u poslovnim knjigama uskladi (dopis Vladi FBiH, Federalnom ministarstvu finansija, Banci, kao i Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalnom ministarstvu raseljenih osoba i izbjeglica koji su bili učesnici realizacije navedenog programa) neslaganje je ostalo neriješeno, tako da je direktor Zavoda sa Bankom potpisao naprijed navedeni Sporazum kojim je dogovoren povrat samo usaglašenog iznosa deponovanih sredstava (3.774.368 KM), dok je 133.920 KM ostalo neriješeno i kao takvo se vodi u poslovnim knjigama Federalnog zavoda. Na dan 31.12.2013. godine, navedeno stanje nije potvrđeno od strane Banke (obrascem izvod otvorenih stavki – IOS), kako je propisano članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. **Zbog navedenog se ne može potvrditi iskazano stanje dugoročnog depozita kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo u iznosu od 133.920 KM, ranije otvorenog za implementaciju Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi.**

U okviru Kapitalnih primitaka od otplate po osnovu pozajmljivanja Zavoda putem komisionih kredita (1.315.106 KM), najznačajniji iznos sredstava se odnosi na primljene otplate glavnica od plasiranih sredstava putem komercijalnih banaka za podsticaj zapošljavanju (508.905 KM) i plasiranih sredstava putem Razvojne banke FBiH za zapošljavanje boraca (68.673 KM), **i ista su uvećala namjenski depozit kod Razvojne banke FBiH u 2013. godini za iznos od 577.578 KM. Ostatak sredstava (737.528 KM)** predstavlja računovodstvenu kategoriju nastalu usljed knjiženja smanjenja depozita kod Razvojne banke, a u cilju istovremenog evidentiranja kapitalnog izdatka i kapitalnog primitka, za izvršeni plasman sredstava po Odluci Upravnog odbora od 16.07.2013. godine kojom se odobrava **kredit preduzeću SENSO SAN d.o.o. Kreševo u iznosu od 300.000 KM iz Kreditne linije za zapošljavanje boraca i za plasman preostalog dijela sredstava preduzeću Konjuh d.d. Živinice u iznosu od 437.528 KM, po donesenoj Odluci Upravnog odbora iz 2012. godine, kojom je navedenom preduzeću odobren kredit iz posebno formirane kreditne linije u iznosu od 2.500.000 KM.** Konstatirali smo da za plasman sredstava preduzeću SENSO SAN d.o.o. Kreševo i Konjuh d.d. Živinice rizik naplate snosi Federalni zavod, što smo detaljnije pojasnili u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Kapitalne izdatke Federalnog zavoda (tačka 7.1.2.1 Izvještaja).

U saradnji sa ministarstvima koja su bila nosioci implementacije Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi i Intesa Sanpaolo bankom d.d. Sarajevo poduzeti sve mjere kako bi se utvrdilo stvarno stanje izvršenih plasmana prilikom realizacije navedenog programa, te u skladu sa konstatovanim poduzeti sve zakonom propisane mjere i aktivnosti u cilju regulisanja statusa potraživanja po dugoročnom depozitu u iznosu od 133.920 KM, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;

7. Rashodi i izdaci

U 2013. godini Federalni zavod je iskazao u godišnjem finansijskom izvještaju rashode i izdatke u ukupnom iznosu od **35.025.621 KM**, od čega se na ostvarenje rashoda odnosi **33.626.393 KM** i na kapitalne izdatke **1.399.228 KM**. U odnosu na planirana sredstva od 50.581.700 KM, izvršenje rashoda i izdataka je manje za 15.556.079 KM, odnosno 69,24%, a isto je najvećim dijelom posljedica nerealizovanih tekućih transfera, odnosno neprovođenja politike aktivnog zapošljavanja u iznosu od 11.853.331 KM i nezavršavanja aktivnosti u vezi nabavke opreme za implementaciju „Jedinstvenog informacionog sistema upravljanja podacima o nezaposlenim osobama“ u iznosu od 3.600.021 KM (dio unaprijed plaćene opreme i stalnih sredstava u obliku prava evidentiran na potraživanjima za date avanse u iznosu od 2.019.584 KM).

7.1.1 Tekući rashodi

Tekući rashodi Federalnog zavoda su ostvareni u iznosu od 33.626.393 KM i isti su za 26,66 % manje realizovani u odnosu na plan. U ovom iznosu se na tekuće transfere odnosi 89 %, na plaće i naknade 6,85 % i na izdatke za materijal i usluge 3,54 % od ukupnih tekućih rashoda.

7.1.1.1 Izdaci za bruto plaće i naknade

Izdaci za plaće i naknade plaća iskazani su u iznosu od **1.945.444 KM** i u odnosu na plan ostvareni su manje za 12.435 KM ili 0,63%. Obračun i isplata plaća i naknada vršena je shodno Pravilniku o radu iz 2009. godine sa posljednjom dopunom 2013. godine, kojim je utvrđena osnovica za obračun plaće u iznosu 60% prosječno isplaćene mjesečne neto plaće po zaposlenom ostvarene u Federaciji BiH za prethodna tri mjeseca prema posljednjim objavljenim statističkim podacima. Pripadajući koeficijenti kod obračuna plaća grupisani prema platnim razredima kretali su se u rasponu od 1,6-7,5. Najviša plaća u Zavodu u 2013. godini iznosila je 3.788 KM, a najniža 890 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 357.492 KM i u odnosu na plan ostvarene su manje za 43.720 KM ili za 10,89%. U okviru navedenih naknada, naknada za prevoz iznosi 31.316 KM, naknada za topli obrok 152.218 KM, regres za godišnji odmor 80.450 KM, otpremnine zbog odlaska u penziju 53.692 KM, jubilarne nagrade 7.294 KM, pomoći u slučaju smrti 7.490 KM i pomoći u slučaju ostalih bolesti 25.032 KM. Isplata regresa u ukupnom iznosu od 80.450 KM izvršena je u visini 70% neto plaće zaposlenika za posljednja tri mjeseca, odnosno u visini prosječne neto plaće u Federaciji BiH u posljednja tri mjeseca prema statističkim podacima ako je to za zaposlenika povoljnije. Uvidom u obračun i isplatu plaća i naknada zaposlenih nismo utvrdili nepravilnosti.

7.1.1.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od **1.191.271 KM** i u odnosu na plan ostvareni su manje za 315.009 KM ili za 20,9%. Ovi izdaci odnose se na: putne troškove 16.875 KM, izdatke za energiju 35.814 KM, izdatke za komunikaciju i komunalne usluge 49.326 KM, izdatke za nabavku materijala 33.736 KM, izdatke za usluge prevoza i goriva 14.915 KM, izdatke za unajmljivanje imovine 4.809 KM, izdatke za tekuće održavanje 31.164 KM, izdatke osiguranja i bankarskih usluga 402.262 KM i izdatke za ugovorene usluge 602.370 KM. U okviru izdataka za materijal i usluge **najznačajniji troškovi se odnose na bankarske usluge** koje su naplatile komisije banke u iznosu od **386.986 KM** i **troškovi sudskih sporova** koji su također plaćeni komisionim bankama za učinjene pravne radnje u vezi sa spornim plasmanima Federalnog zavoda iz ranijeg perioda **119.759 KM**. Detaljnije o konstatovanim činjenicama u vezi plaćanja navedenih troškova smo konstatovali u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Dugoročna potraživanja (Tačka 9.1. Izvještaja).

Izdaci za hardverske i softverske usluge iskazani su u iznosu od **102.988 KM**. U strukturi iskazanih izdataka Zavod je zaključio slijedeće ugovore: (1) Ugovor o isporuci 780 antivirusnih licenci za postojeći informacijski sistem sa dobavljačem NETWORK d.o.o. Sarajevo posebno za svaku od deset kantonalnih službi za zapošljavanje, od čega se na Zavod odnosi 94 licence u iznosu od 14.327 KM sa PDV-om; (2) Ugovor o održavanju hardvera i sistemskog softvera sa dobavljačem „PING“ d.o.o. Sarajevo uz ugovorenu cijenu održavanja i tehničku podršku u iznosu od 7.020 KM sa PDV-om; (3) Ugovor o uslugama održavanja IT mrežne infrastrukture sa dobavljačem „RECRO-NET“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 7.020 KM sa PDV-om; (4) Ugovor o uslugama održavanja web stranica domena i e-mailova sa dobavljačem BETATELSTUDIO d.o.o. Sarajevo u iznosu od 3.510 KM sa PDV-om; (5) Ugovor o pružanju i korišćenju računarskih usluga sa dobavljačem ERC ZIPO d.o.o. Sarajevo za evidenciju uplaćenih doprinosa za zapošljavanje i tehničku podršku u iznosu od 21.060 KM, koji je raskinut 31.05.2013. godine i po osnovu kojeg je iskazan izdatak od 10.530 KM sa PDV-om za 6 mjeseci; (6) Ugovor o tehničkoj i funkcionalnoj podršci za trezorsko poslovanje sa dobavljačem OCEAN d.o.o. iz Travnika u iznosu od 19.752 KM, od čega je u 2013. godini iskazano 4.938 KM. Uvidom u uzorak navedenih ugovora nismo utvrdili nepravilnosti.

Naknade članova Upravnog odbora iskazane su u iznosu od **89.974 KM**. Upravni odbor imenovala je Vlada FBiH 30.05.2012. godine na period od četiri godine i isti čine predsjednik i šest članova. Isplata naknade članovima odbora utvrđena je Statutom Zavoda i ista se isplaćuje članovima u visini prosječne plaće za prethodnu godinu a predsjedniku 20% više u odnosu na članove. Shodno navedenom, naknada predsjednika odbora iznosila je 996 KM, a članova odbora 830 KM.

7.1.1.3 Tekući transferi

U okviru izvršenja tekućih rashoda na **tekuće transfere se odnosi 29.927.287 KM** ili 89 % sredstava, čiju strukturu dajemo u sljedećoj tabeli:

u KM

Red. broj	Tekući transfer	Plan za 2013. godinu	Izmjene plana za 2013. godinu	Izvršenje 2013. godine	Index 5/4
1	2	3	4	5	6
1.	Transfera kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih i za realizaciju programa socijalnog zbrinjavanja nezaposlenih osoba	10.535.000	17.460.918	17.325.914	99,2
2.	Transfer Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	2.611.000	2.022.700	2.022.700	100
3.	Projekat podrške mrežama za socijalnu sigurnost i zapošljavanje – SSNESP	2.500.000	2.500.000	2.500.000	100
4.	Projekat RAST i profesionalna orijentacija - Razvoj, analiza, savjetovanje, transformacija Put za uspjeh Klaster znanja	350.000	350.000	41.949	11,9
5.	Sistem integriranih centara za inkubirani razvoj i konsalting	2.800.000	200.000	0	0
6.	Program zapošljavanja "Prilika za sve" – zapošljavanje mladih bez radnog iskustva, zapošljavanje i samozapošljavanje žena, demobilisanih boraca, dugotrajno nezaposlenih osoba i Roma	12.500.000	4.490.000	3.467.789	77,2
7.	Program sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja povratnika	500.000	200.000	247.330	124
8.	Program sufinansiranja samozapošljavanja mladih osoba "Omladinsko poduzetništvo"	1.450.000	553.000	535.500	96,8
9.	Program sufinansiranja samozapošljavanja nezaposlenih osoba "Poduzetništvo za sve"	750.000	0	0	-
10.	Program zapošljavanja i zadržavanja mladih u BiH (YERP)	130.000	50.000	26.565	53,1
11.	Učešće u finansiranju zajedničkih projekata sa drugim institucijama i pravnim licima	500.000	1.000.000	319.480	31,9
12.	Program obuke/ stručnog osposobljavanja/ zapošljavanja u oblasti vinogradarstva	0	360.000	180.000	50,0
13.	Program jačanja konkurentnosti na tržištu rada (sticanje prvog radnog iskustva, dokvalifikacija i prekvalifikacija)	5.610.000	12.234.000	3.260.060	26,64
14.	Program povećanja stope zaposlenosti mladih starosti do 30 godina kroz pokretanje vlastitog biznisa	0	360.000	0	0
	Ukupno	40.236.000	41.780.618	29.927.287	71,6

Transfer kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih i za realizaciju programa socijalnog zbrinjavanja nezaposlenih osoba iskazan je u iznosu **17.325.914 KM** što u odnosu na planiranih 17.460.918 KM predstavlja ostvarenje od 99,2 %. U odnosu na prethodnu godinu izvršenje je manje za 2.408.778 KM.

Realizacija navedenog transfera se vrši na osnovu postojećih odredbi Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba (član 49.), kojim je propisano: **ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju službama nedovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, službe za zapošljavanje podnose zahtjev Federalnom zavodu za dodjelu nedostajućih sredstava, a isti tražena sredstva dodjeljuje službama, uz odobrenje federalnog ministarstva.** Vežano za realizaciju navedenog transfera, obzirom da su kantoni nadležni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi za zapošljavanje, **ističemo da su kantonalne službe posebna pravna lica kojima upravne odbore imenuju vlade kantona, a finansijske planove istima usvajaju nadležni kantonalni organi i tijela, koji također donose i normativne akte kojima se uređuje i utvrđuje visina administrativnih troškova (plate, naknade, prijem zaposlenih, ostali izdaci za materijal i usluge), kao i osnovica, način obračunavanja i uplaćivanja doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba.**

Zakonom utvrđen način trošenja prikupljenih doprinosa za nezaposlenost, radi bolje preglednosti dajemo u sljedećoj tabeli:

Zakonski utvrđeni prioriteti u trošenju prikupljenih sredstava doprinosa za slučaj nezaposlenosti			Zakonom propisan način utvrđivanja iznosa koji se isplaćuju od strane kantonalnih službi, a za koje je Federalni zavod dužan da iz pripadajućih sredstava doprinosa doznači službama nedostajući dio sredstava, putem transfera
	30 % uplaćenih doprinosa koja se doznačavaju Federalnom zavodu (FZZZ-u)	70 % uplaćenih doprinosa koji se doznačavaju kantonalnim službama za zapošljavanje	
Prvi prioritet	Administrativni troškovi FZZZ-a	Administrativni troškovi službi	U skladu sa normativnim aktima koje donose upravni odbori kantonalnih službi
Drugi prioritet	Ravnomjernije ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriji FBiH koje se ostvaruje kroz odobravanje i doznačavanje sredstava Transfera kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih	Materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba koja obuhvata:	
		1) Novčanu naknada za vrijeme nezaposlenosti	40 % od prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja 3 mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, u trajanju između 3 do 24 mjeseca (član 30).
		2) Uplatu doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba	U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju kojim je propisano da osnovicu, način obračunavanja i uplaćivanja doprinosa svojim propisima utvrđuje zakonodavno tijelo kantona, na prijedlog kantonalnih zavoda osiguranja (članovi 19, 80. i 84.)
		3) Penzijsko i invalidsko osiguranje nezaposlenih osoba kojima nedostaju do 3 godine do sticanja uslova za starosnu penziju	U skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju
Ukoliko preostane sredstva	Finansiranje programa za tržište rada	Realizacija mjera predviđenih članovima 21. i 25. Zakona (promicanje ostvarivanja i održavanja više stope zaposlenosti, te posredovanje u zapošljavanju)	
Preostala sredstva mogu se koristiti	Za realizaciju programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba, za koje su FZZZ i kantonalne službe za zapošljavanje dužne razraditi vlastiti programe, a na osnovu Programa mjera za socijalno zbrinjavanje zaposlenika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restrukturiranja i privatizacije preduzeća ostali ili ostaju bez posla donesenog od strane Vlade FBiH, V broj 10/07 od 10.01.2007. godine ("Sl. novine FBiH", broj 5/2007).		

Prema prezentiranoj dokumentaciji, od strane kantonalnih službi za zapošljavanje, iskazani su ukupni zahtjevi za doznaku nedostajućih sredstava u 2013. godini u iznosu od 18.481.408 KM od čega je Federalni zavod odobrio i doznačio 17.325.914 KM. Raspodjelu sredstava po kantonalnim službama u odnosu na njihove zahtjeve dajemo u sljedećoj tabeli:

Red. broj	Služba za zapošljavanje Kantona	Zahtjevi kantonalnih službi u 2013. godini	Odobrena i doznačena sredstva na teret 2013. godine	Razlika između zahtjeva i odobrenih sredstava kantonalnim službama	Odobrena i doznačena sredstva 2012. godine
1	2	3	4	5	6
1.	Unsko - sanski	3.336.863	3.248.063	- 88.801	2.980.872
2.	Posavski	298.235	298.235	0	556.085
3.	Tuzlanski	4.244.627	4.202.793	- 41.834	4.494.602
4.	Zeničko – dobojski	4.445.043	3.626.274	- 818.769	4.520.390
5.	Bosansko – podrinjski	0	0	0	126.875
6.	Srednjobosanski	971.665	971.665	0	2.404.427
7.	Hercegovačko – neretvanski	3.726.432	3.726.432	0	3.288.105
8.	Zapadno – hercegovački	564.766	495.791	- 68.945	1.001.145
9.	Kanton Sarajevo	0	0	0	0
10.	Kanton 10	893.776	756.661	-137.114	362.191
	Ukupno	18.642.419	17.325.913	-1.155.495	19.734.692

Kao što se može vidjeti iz prethodne tabele, svim kantonalnim službama po ispostavljenim zahtjevima nisu odobrena i doznačena tražena nedostajuća sredstva, a revizijom smo utvrdili da se navedena razlika od 1.155.495 KM odnosi na manje odobrena sredstva za IV kvartal 2013. godine po zahtjevima kantonalnih službi: Unsko – sanskog, Tuzlanskog, Zeničko – dobojskog, Zapadno – hercegovačkog kantona i Kantona 10, kako je navedeno, zbog provjere finansijskih izvještaja po konačnom obračunu 31.12.2013. godine. Federalni zavod za zapošljavanje je 28.01.2014. godine, sa svim kantonalnim službama za zapošljavanje, potpisao **Zapisnike o spravljenju nedostajućih novčanih sredstava**, u skladu sa članovima 49. i 52. Zakona o posredovanju u zapošljavanju, kojima su se Službe obavezale da će razliku neisplaćenih nedostajućih sredstava podmiriti iz ostvarenih doprinosa, dijelom doprinosa iz decembra 2013. godine i ostvarenih doprinosa iz januara 2014. godine. **Obavljenom revizijom smo utvrdili da Federalni zavod nije uspostavio adekvatan način utvrđivanja opravdanosti dostavljenih zahtjeva kantonalnih službi za zapošljavanje za nedostajućim sredstvima za ostvarivanje materijalno socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova.** Navedeno može da ima značajne posljedice na izvršenje finansijskog plana Federalnog zavoda, posebno ako se ima u vidu da je osnovica za obračunavanje doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba različito utvrđena od strane kantonalnih skupština, kao i da administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje nisu limitirani i međusobno harmonizirani u pogledu obračuna plata, naknada, prijema zaposlenih, izdataka za materijal i usluge. Kao primjer mogućeg uticaja na izvršenje finansijskog plana Zavoda, značajnim smatramo napomenuti da je Skupština Zapadnohercegovačke županije 21.11.2012. godine donijela i „**Zakon o utvrđivanju načina osiguravanja sredstava za sanaciju duga županije Zapadnohercegovačke prema izvanproračunskim fondovima Županije Zapadnohercegovačke i sanaciji istog**“ („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke 18/2012), kojim se utvrđuje način osiguravanja sredstava za sanaciju duga kantonalnih budžetskih korisnika koji su predmet prisilne naplate Porezne uprave FBiH, po osnovu dospjelih neizmirenih obaveza za doprinose prema kantonalnim izvanbudžetskim fondovima. Navedenim Zakonom je, između ostalog, predviđeno da Vlada ZHK, u svrhu saniranja duga prema Službi za zapošljavanje ZHK u iznosu od 1.011.081 KM, za period 2008. – 2010. godina, uzme pozajmicu od Službe u navedenom iznosu i da navedenim sredstvima plati dospjela neplaćena potraživanja utvrđena rješenjima Porezne uprave FBiH u prisilnoj naplati, a po osnovu doprinosa za osiguranje nezaposlenosti. **Zbog svega naprijed navedenog, ne može se potvrditi opravdanost postojećeg načina odobravanja nedostajućeg dijela sredstava kantonalnim službama za zapošljavanje, kao i da su sredstva doprinosa usmjerena Federalnom zavodu u potpunosti iskorištena za ravnomjerno ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriju Federacije, u skladu sa članom 50. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.**

U saradnji sa ostalim nadležnim organima i institucijama, kao i kantonalnim službama za zapošljavanje, poduzeti aktivnosti kako bi se harmonizirala osnovica za obračun doprinosa za

zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao i administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje u cilju namjenskog korištenja prikupljenih doprinosa za nezaposlenost i ravnomjernog ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba u Federaciji BiH;

Utvrđiti kriterije na osnovu kojih će se vršiti raspodjela nedostajućih sredstva po zahtjevima kantonalnih službi u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica;

Transfer Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom iskazan je u iznosu od **2.022.700 KM**, što je u odnosu na plan ostvarenje od 100 %. Doznačavanje sredstava Fondu, Federalni zavod izvršio je na osnovu obaveze utvrđene Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom, gdje je izdvojeno 10% od planiranih sredstava za aktivnu politiku zapošljavanja. Doznačavanje sredstava Fondu, Zavod je izvršio 04.02.2014. godine, za koja do momenta okončanja revizije Fond nije dostavio Izvještaj o utrošku sredstava, jer ista još uvijek nisu bila raspoređena krajnjim korisnicima. Da bi se upoznali sa formom izvještavanja od strane Fonda, izvršili smo uvid u primjerak kvartalnog izvještaja iz 2012. godine. U navedenom kvartalnom izvještaju navedeni su samo nazivi pravnih lica sa dodijeljenim iznosima, bez dostavljanja dokumentacije u prilogu koja bi poslužila kao pojašnjenje kako su utvrđeni pojedinačni iznosi dodijeljenih sredstava po korisnicima, kao i način utroška dodijeljenih sredstava. **Imajući u vidu navedeno, ne može se potvrditi da je Zavod osigurao adekvatnu kontrolu utroška sredstava doznačavanih Fondu.**

Osigurati adekvatnu kontrolu nad utroškom sredstava doznačavanih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom kao i izvještavanje koje će pružati informaciju u koje namjene i na koji način su sredstva utrošena;

Transfer po Projektu podrške mrežama za socijalnu sigurnost i zapošljavanje (SSNESP) iskazan je u iznosu od 2.500.000 KM što je ostvarenje 100% od ukupno planiranih sredstava na ovoj poziciji. Projekat se realizuje na osnovu Sporazuma o finansiranju zaključenog između Bosne i Hercegovine i Međunarodne Asocijacije za razvoj (IDA) od 11.05.2010. godine, Projektanog sporazuma zaključenog između IDA-e i Federacije BiH i Subsidijarnog sporazuma zaključenog između Bosne i Hercegovine i Federacije BiH od 19.10.2010. godine na bazi kojih su Federalno ministarstvo rada i socijalne politike-Jedinica za implementaciju projekata socio-ekonomske podrške, obuke i prezapošljavanje, Federalni zavod za zapošljavanje i JU Kantonalne službe za zapošljavanje u FBiH zaključile **Sporazum o implementaciji i finansiranju aktivnosti Projekta podrške mrežama socijalne sigurnosti i zapošljavanju (SSNESP) u periodu 2010 - 2014. godina.** Cilj projekta je zapošljavanje najmanje 6.000 nezaposlenih osoba u navedenom periodu za osobe koje aktivno traže posao, a izgubile su pravo na primanje gotovinskih naknada i druge teško zapošljive kategorije. Ukupan iznos predviđen Sporazumom za finansiranje aktivnih mjera iznosi 13.400.000 KM za navedeni period, od čega 50% obezbjeđuje PIU SESER iz kreditnih sredstava Svjetske banke i 50% Federalni zavod za zapošljavanje. Sporazumom je dalje utvrđeno da cjelokupan proces realizacije projektnih aktivnosti provode Kantonalne službe za zapošljavanje dok PIU SESER i Federalni zavod za zapošljavanje pružaju finansijsko-tehničku podršku, te zadržavaju pravo monitoringa cjelokupnih aktivnosti zaključivanja i izvršenja ugovora. Sporazumom su utvrđene kategorije nezaposlenih osoba za finansiranje slijedećih modula: sufinansiranje zapošljavanja **do 2.200 KM**, sufinansiranje samozapošljavanja **do 2.200 KM**, finansiranje obuke **do 1.500 KM** i podrška mobilnosti radne snage **do 1.500 KM**. U toku obavljanja revizije prezentirani su Izvještaji o napretku projekta koje je uradio PIU SESER za period 01.01-30.06.2013. godine i 01.07-31.12.2013. godine, međutim **nije nam prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su potpisnici Sporazuma najmanje jedanput kvartalno analizirali realizaciju planiranih aktivnosti te da su u skladu sa nalazima poduzimane adekvatne aktivnosti u daljoj implementaciji, iako je prethodno navedeno regulisano Sporazumom.**

Prema prezentiranom izvještaju, u 2013. godini, podršku kroz projekat je dobilo 2.695 osoba, od kojih je zaposleno 1.596 osoba, samozaposleno 717 osoba, dok su 382 osobe pohađale odgovarajuću obuku. Zavod je provjeru zaposlenosti odnosno analizu održivosti obavljao tri puta-6,12 i 18 mjeseci nakon isteka ugovora kroz bazu podataka Poreske uprave Federacije BiH, dok je monitoring kod poslodavca vršio PIU SESER metodom slučajnog uzorka.

Osigurati da se u skladu sa odredbama Sporazuma, najmanje jedanput kvartalno od strane potpisnika Sporazuma vrše analize realizacije planiranih aktivnosti u okviru SSNEP-a, te da se u skladu sa nalazima eventualno utvrde dodatne mjere u daljnjoj implementaciji Sporazuma;

Transfer po Programu „Prilika za sve“ iskazan je u iznosu od **3.467.789 KM**. Realizacija programa započela je u avgustu 2012. godine, trajala je cijelu 2013. godinu, s tim da je dio obaveza po programu prenesen u 2014. godinu u iznosu od 509.574 KM. **Kako je realizacija ovog Programa započela relativno kasno u 2012. godini, nastavljena kroz 2013. i 2014. godinu, ne možemo potvrditi da je Zavod osigurao pravovremeno pokretanje programa, kojim bi se osiguralo adekvatno praćenje realizacije u odnosu na Finansijski plan.** Programom su obuhvaćene nezaposlene osobe do 30 godina, zatim od 30 - 40 godina, od 40 - 55 godina i preko 55 godina, a posebna podrška se daje mladima bez radnog iskustva dobi do 30 godina, ženama bez obzira na obrazovnu strukturu i dob, demobilisanim borcima sa faktorom otežane zapošljivosti, nezaposlenim osobama bez obzira na obrazovnu strukturu i dob prijavljene na evidenciju nezaposlenih najmanje 24 mjeseca i Romima bez obzira na obrazovnu strukturu i dob. U cilju poticanja socijalne osjetljivosti, osnovni iznosi sufinansiranja u rasponu od 1.920 KM do 3.150 KM se, shodno Programu, kumulativno uvećavaju u procentima utvrđenim posebnim kriterijima u rasponu od 10 - 20 % (npr. dugoročna nezaposlenost najmanje 24 mjeseca provedena na evidenciji nezaposlenih (10 %), invaliditet u procentu 71 – 80 % (15 %), zadržavanje sufinansirane osobe u radnom odnosu na neodređeno vrijeme (20 %), itd.). Na osnovu zaključenih ugovora o sufinansiranju zapošljavanja između Zavoda, kantonalnih službi i poslodavaca, Službe su tokom perioda vršile isplate ugovorenog iznosa sredstava, na osnovu dokumentacije koju su poslodavci bili dužni kvartalno dostavljati, Zavodu dostavljale obrazac Izvještaja o ispunjavanju uvjeta za isplatu, a Zavod je vršio isplatu sredstava u četiri jednake rate. Od ukupnog broja zaposlenih osoba, njih 1.554, Zavod je u periodu februar – mart 2014. godine u bazi podataka Porezne uprave FBiH izvršio provjeru statusa 739 osoba zaposlenih na 12 mjeseci, gdje je provjerom konstatovano da je 527 osoba ostalo u radnom odnosu nakon isteka perioda sufinansiranja (71,3 %).

Transfer po Programu jačanja konkurentnosti na tržištu rada - Prvo radno iskustvo 2012 iskazan je u iznosu od 3.260.060 KM. Od ukupnog iznosa ugovorenih sredstava (4.313.456 KM), na dan 31.12.2013. godine neutrošena sredstva iznose 1.053.396 KM te se njihova realizacija prenosi u 2014. godinu. **I za ovaj Program vrijedi isto navedeno za Program „Prilika za sve“, a to je da je realizacija započela relativno kasno u novembru 2012. godine, nastavljena kroz 2013. i 2014. godinu, čime se ne može potvrditi da je Zavod osigurao pravovremeno pokretanje programa, kojim bi se osiguralo adekvatno praćenje realizacije u odnosu na Finansijski plan za tekuću godinu.**

Program je usvojen Odlukom Upravnog odbora 29.11.2012. godine za sufinansiranje zapošljavanja 1.000 nezaposlenih osoba dobi do 30 godina, od čega 500 osoba srednje stručne spreme u trajanju od 6 mjeseci u bruto iznosu od 460 KM mjesečno i 500 osoba visoke i više stručne spreme u trajanju od 12 mjeseci u bruto iznosu od 460 KM mjesečno. Za pripadnike posebne kategorije nezaposlenih mladih osoba (žene, Romi, dugoročno nezaposlene osobe, članovi šehidskih porodica itd.), iznos sufinansiranja se uvećavao za 10 % utvrđenog iznosa. Na osnovu zaključenih ugovora o sufinansiranju osposobljavanja za rad između Zavoda, kantonalnih službi i poslodavaca, Službe su tokom perioda isplate ugovorenog iznosa sredstava, na osnovu dokumentacije koju su poslodavci bili dužni mjesečno dostavljati, Zavodu dostavljale obrazac Izvještaja o ispunjavanju uvjeta za isplatu a Zavod vršio isplatu sredstava za protekli mjesec. Realizaciju ugovorenih obaveza Zavod je provodio na način da je vršena provjera statusa osoba čije se zapošljavanje sufinansira u bazi podataka Porezne uprave FBiH i kontrolom dostavljenih Izvještaja od strane Službe. Po Programu su zaposlene ukupno 954 osobe, od kojih je 337 osoba nakon sticanja prvog radnog iskustva ostalo u radnom odnosu kod istog poslodavca, njih 48 osoba je zasnovovalo radni odnos kod drugog poslodavca, ukupno 306 osoba se ponovo prijavilo na evidenciju nezaposlenih, za 99 osoba ne postoji podatak o daljem kretanju nakon objave od strane poslodavca, a za 164 osobe do momenta okončanja revizije još uvijek nije istekao period sticanja prvog radnog iskustva. **Iako su Finansijskim planom za sticanje prvog radnog iskustva bila predviđena sredstva u iznosu od 12.234.000 KM ista su ostala nerealizovana u ukupnom iznosu od 8.974.000 KM (od kojih se 1.053.396 KM prenosi u realizaciju u narednu godinu), a Federalni zavod je tek 18.12.2013. godine objavio Javni poziv za novi Program**

jačanja konkurentnosti na tržištu rada - Prvo radno iskustvo 2013. Naprijed navedeno je najvećim dijelom dijelom imalo za posljedicu da je ukupno izvršenje tekućih transfera manje za 11.853.331 KM u odnosu na plan ili 28,37%.

Imajući u vidu naprijed navedeno, nakon provedene revizije, konstatujemo da je zbog nepravovremenog usvajanja Programa zapošljavanja, kao i prethodne godine, došlo je do kašnjenja u realizaciji i plasiranju sredstava krajnjim korisnicima. Dio nerealizovanih ugovora u iznosu od 2.270.316 KM je prenesen u narednu 2014. godinu, zbog čega su umanjeni očekivani efekti njihove primjene na smanjenje stope nezaposlenosti ¹.

Usvajanje Programa za zapošljavanje vršiti pravovremeno na osnovu sredstava planiranih Finansijskim planom, kako bi realizacija istih bila u skladu sa planom, u cilju smanjenja stope nezaposlenosti;

7.1.2 Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci su iskazani u iznosu **1.399.228 KM**, od čega se na nabavku opreme odnosi **9.979 KM** i na uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH po osnovu primljenih otplata kredita za podsticaj zapošljavanju i po osnovu pozajmljivanje boračkoj populaciji iz sredstava podračuna namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH izdvojenog za borbe (evidenciono) **1.389.249 KM**.

Radi bolje preglednosti dajemo strukturu kapitalnih izdataka u sljedećoj tabeli:

Red. broj	Kapitalni izdatak	Plan u KM	Izvršenje u KM	Evidentirano na datim avansima	Index Izvršenja
1	2	3	4	5 (konto 131112)	6 = 4/3
1.	Nabavka opreme	1.980.000	9.979		0,50
2.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	1.630.000	0	2.049.584	0,00
3.	Uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH i plasman sredstava Konjuhu d.d. Živinice i preduzeću SENSO SAN d.o.o. Kreševo	1.120.000	1.389.249	-	124,04
3.1.	Uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH	-	651.721	-	-
3.1.1.	Otplata glavnica plasiranih sredstava putem komercijalnih banaka (stari krediti)	-	508.905	-	-
3.1.2.	Otplata glavnice iz kreditne linije za borbe	-	68.673	-	-
3.1.3.	Naplaćeni prihodi po osnovu kamata za plasman kreditnih sredstava	-	74.140	-	-
3.2.	Umanjenje posebnih namjenskih depozita kod Razvojne banke FBiH za posebno otvorene kreditne linije		737.528	-	-
3.2.1.	Umanjenje posebnog namjenskog depozita (kreditne linije KL 13) radi plasmana sredstava preduzeću Konjuh d.d. Živinice	-	437.528	-	-
3.2.2.	Umanjenje posebnog namjenskog depozita (kreditne linije za zapošljavanje boraca) radi plasmana sredstava preduzeću SENSO SAN d.o.o. Kreševo	-	300.000	-	-
	Ukupno	4.730.000	1.399.228	2.049.584	29,58

¹ Struktura nerealizovanih ugovora koji se prenose u narednu 2014. godinu: Program zapošljavanja „Prilika za sve“ – zapošljavanje mladih bez radnog iskustva, zapošljavanje i samozapošljavanje žena, demobiliziranih boraca, dugotrajno nezaposlenih osoba i Roma 509.574 KM; Program sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja povratnika 47.645 KM, Program obuku/ stručnog osposobljavanja/ zapošljavanja u oblasti vinogradarstva 180.000 KM, Program jačanja konkurentnosti na tržištu rada (sticanje prvog radnog iskustva, dokvalifikacija i prekvalifikacija) 1.053.396 KM, Program zapošljavanja i samozapošljavanja Roma 474.700 KM i Program zapošljavanja i samozapošljavanja YERP 5.000 KM.

7.1.2.1 Uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH i plasman sredstava Konjuhu d.d. Živinice i preduzeću SENSO SAN d.o.o. Kreševo

U okviru Kapitalnih izdataka na uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH odnosi se **651.721 KM**, u okviru kojeg je od primljenih otplata glavnice od plasiranih sredstava putem komercijalnih banaka za podsticaj zapošljavanju uplaćeno **508.905 KM**, od primljenih otplata glavnice od plasiranih sredstava putem Razvojne banke FBiH za zapošljavanje boraca **68.673 KM** i od naplaćenih prihoda po osnovu kamata za plasirana kreditna sredstva **74.140 KM** (od čega 32.618 KM kamata po osnovu plasiranih sredstava putem komercijalnih banaka, 5.947 KM po osnovu datih boračkih kredita i 35.575 KM po osnovu plasiranih sredstava preduzeću Konjuh d.d. Živinice).

Na poziciji kapitalnih izdataka je također evidentirano i **smanjenje sredstava na izdvojenim namjenskim depozitima kod Razvojne banke u iznosu od 737.528 KM**, od čega za plasman sredstava putem posebne revolving kreditne linije otvorene za preduzeće **Konjuh d.d. Živinice 437.528 KM** i za plasman sredstava **preduzeću SENSO SAN d.o.o. Kreševo 300.000 KM**, iz posebne revolving kreditne linije otvorene za zapošljavanje boraca.

Vežano za plasman sredstava preduzeću SENSO SAN d.o.o. Kreševo (300.000 KM), na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju utvrdili smo da je isti izvršen na osnovu Odluke Upravnog odbora od 16.07.2013. godine o odobravanju kreditnog zaduženja i navedenom iznosu iz **Kreditne linije za zapošljavanje boraca, za koju rizik povrata plasmana snosi Federalni zavod** (na period od 60 mjeseci, sa 6 mjeseci grace perioda i po kamatnoj stopi 4 %). Navedeni korisnik kredita se je ugovorom obavezao da će dodatno zaposliti 15 demobiliziranih boraca, te da će održavati postojeći broj zaposlenih i novouposlenih radnika za svo vrijeme korištenja kredita, odnosno do otplate kredita u cjelosti. Na osnovu uvida u otplatni plan ugovora o kreditu preduzeća SENSO SAN d.o.o. konstatujemo da je 11.03.2014. godine istekao grace period i da isti prema prezentiranom izvještaju iz Razvojne banke sa 31.03.2014. godine **već kasni sa izmirenjem redovnih kamata po navedenom kreditu**. Od strane Sektora za zapošljavanje je izvršena redovna provjera izvršavanja ugovorenih obaveza u 2014. godini, a istom je konstatovano da preduzeće SENSO SAN d.o.o., prema evidencijama Porezne uprave FBiH, **ima prijavljenih samo 5 uposlenika, što nije u skladu sa ugovorom**. Na pismeno upozorenje Federalnog zavoda od 28.05.2014. godine, u vezi neizvršavanja ugovorenih obaveza, navedeno preduzeće do okončanja predmetne revizije nije dostavilo nikakav odgovor.

Vežano za plasman sredstava preduzeće Konjuh d.d. Živinice (437.528 KM), na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju utvrdili smo da navedeni iznos predstavlja doznaku preostalog dijela kreditnih sredstava odobrenih navedenom preduzeću u 2012. godini u iznosu od **2.500.000 KM¹** i za koje namjene je formirana posebna **Kredina linija (KL 13), za koju rizik povrata plasmana snosi Federalni zavod** (na period od 48 mjeseci, sa 12 mjeseci grace perioda i po kamatnoj stopi 3 % godišnje). U skladu sa potpisanim ugovorom, instrument osiguranja kredita je uknjižena hipoteka u korist Federalnog zavoda na nekretninama navedenog preduzeća koje prema procjeni stalnog sudskog vještaka iznose 5.471.730 KM. Kredit je odobren s ciljem zadržavanja postojećeg broja radnika, odnosno očuvanja postojećeg nivoa zaposlenosti do kraja ugovorenog perioda. Na dan zaključivanja Ugovora kod navedenog preduzeća je bilo evidentirano 600 radnika prijavljenih na obavezna osiguranja, od kojih je 450 trebalo zadržati u radnom odnosu. Razvojna banka FBiH je, u skladu sa Ugovorom o komisionim poslovima, zadužena za vršenje knjigovodstvenog evidentiranja zaduženja, i da u slučaju smanjenja broja zaposlenih, a u skladu sa pismenom obavijesti i instrukcijom Zavoda, zatraži povrat sredstava. Federalni zavod je, u skladu sa Ugovorom, zadužen za nadgledanje, procjenu i ocjenu efekata zapošljavanja, odnosno provjeru održavanja postojeće zaposlenosti prema evidencijama Porezne uprave FBiH. Prema prezentiranom, Zavod je 03.02.2014. godine provjerio stanje zaposlenosti u preduzeću Konjuh d.d. kojom prilikom je **konstatovano da navedeno preduzeće ima prijavljenih 366 radnika, što je za 84 radnika manje u odnosu na ugovorenu**

¹ Prethodno je Vlada FBiH 13.06.2012. godine donijela Zaključak V broj 911/2012 kojim je naložila Federalnom zavodu da iz namjenskog depozita Federalnog zavoda kod Razvojne banke FBiH preusmjeri sredstva u iznosu od 1.000.000 KM u novu kreditnu liniju za očuvanje radnih mjesta za 450 uposlenika u preduzeću Konjuh d.d. Živinice, a također je i 26.07.2012. godine donijela Zaključak V broj 1024/2012 da se za navedene namjene iz depozita Federalnog zavoda preusmjeri još dodatnih 1.500.000 KM, što ukupno iznosi 2.500.000 KM.

obavezu. Pored navedenog, obavljenom revizijom smo konstatovali da preduzeće Konjuh d.d. po navedenom kreditu, na dan 31.12.2013. godine, nije izmirilo dospjela potraživanja po kamatama u iznosu od 85.174 KM.

Povezano sa naprijed navedenim, ističemo da je Zavod, također u 2012. godini, iz sredstava namjenskog depozita kod Razvojne banke, formirao posebnu **Kreditnu liniju (KL 12)** iz koje je odobren kredit preduzeću **IP Krivaja d.o.o. – u stečaju Zavidovići** u iznosu od **6.000.000 KM¹**, za koju također rizik povrata plasmana snosi **Federalni zavod** (na period od 60 mjeseci, sa 12 mjeseci grace perioda i po kamatnoj stopi 3 % godišnje). Kredit je odobren s ciljem neometanog obavljanja proizvodnog procesa s ciljem zadržavanja najmanje 800 zaposlenih od postojećeg broja zaposlenih, za cijelo vrijeme trajanja otplate kredita. Razvojna banka je, u skladu sa Ugovorom o komisionim poslovima, zadužena za vršenje knjigovodstvenog evidentiranja zaduženja, te da u slučaju smanjenja broja zaposlenih, a u skladu sa pismenom obavijesti i instrukcijom Zavoda, zatraži povrat sredstava. Federalni zavod je, u skladu sa Ugovorom, zadužen za nadgledanje, procjenu i ocjenu efekata zapošljavanja, odnosno provjeru održavanja postojeće zaposlenosti prema evidencijama Porezne uprave FBiH. Prema prezentiranom, Zavod je 28.02.2014. godine provjerio stanje zaposlenosti u preduzeću IP Krivaja d.o.o. – u stečaju Zavidovići kojom prilikom je **konstatovano da navedeno preduzeće ima prijavljenih 1.069 radnika, što je za 269 radnika više u odnosu na ugovorenu obavezu. Pored navedenog, obavljenom revizijom smo utvrdili da preduzeće IP Krivaja d.o.o. – u stečaju Zavidovići po navedenom kreditu, na dan 31.12.2013. godine, nije izmirilo dospjela potraživanja po kamatama u iznosu od 135.651 KM.** U skladu sa potpisanim ugovorom, instrument obezbjeđenja kredita je uknjižena hipoteka u korist Federalnog zavoda na nekretninama navedenog preduzeća, koje prema procjeni stalnog sudskog vještaka ukupno iznose 12.039.098 KM (Hotel „Kristal“ u Zavidovićima 5.338.035 KM i Pogon „Furnirnica“ u Zavidovićima 6.701.063 KM), a Ugovorom o komisionim poslovima od 18.04.2012. godine je definisano da je Razvojna banka obavezna hipoteku na navedenim nekretninama zasnovati u korist Federalnog zavoda. **Prema prezentiranoj dokumentaciji i pismenoj izjavi odgovorne osobe od 11.07.2014. godine, navedene nekretnine, odnosno nadhipoteka u korist Federalnog zavoda je upisana u posjedovnom listu 1106 k.o. Zavidovići, međutim iste nisu upisane u Zemljišnu knjigu za k.o. Zavidovići.**

Značajnim smatramo napomenuti da smo, na osnovu dostavljenog izvještaja iz Razvojne banke FBiH za januar 2014. godine, utvrdili da na dan 31.01.2014. godine preduzeće IP Krivaja d.o.o. – u stečaju ima dospjele, a neplaćene obaveze po kreditu u iznosu od 1.320.034 KM (po glavnici 1.125.000 KM, po kamati 148.390 KM i po zateznoj kamati 46.644 KM) i da preduzeće Konjuh d.d. Živinice ima dospjele, a neplaćene obaveze u iznosu od 374.542 KM (po glavnici 277.776 KM, po kamati 91.013 KM i po zateznoj kamati 5.753 KM). Obzirom da su navedena preduzeća u kašnjenju sa plaćanjem obaveza preko 270 dana, Banka je imala obavezu poduzimanja mjera radi naplate ugovorenih obaveza, međutim u Izvještaju navode da od strane Federalnog zavoda nisu dobili upute i instrukcije za daljnje postupanje. **Federalni zavod je pripremio Informaciju o očuvanju zaposlenosti u kompanijama IP Krivaja d.o.o. Zavidovići i Konjuh d.d. Živinice i ista je 13.03.2014. godine razmatrana od strane Upravnog odbora koji je donio Zaključak da se od Vlade FBiH zatraži instrukcija za daljnje postupanje u vezi sa navedenim preduzećima. Federalni zavod je navedenu Informaciju poslao Vladi FBiH 25.03.2014. godine, međutim ista nije razmatrana od strane iste do vremena izrade revizorskog izvještaja.**

*Poduzeti sve zakonom propisane mjere i aktivnosti kako bi preduzeće **SENSO SAN d.o.o. Kreševo** dosljedno ispoštovalo sve prihvaćene obaveze u pogledu zapošljavanja demobiliziranih boraca i izmirenja dospjelih obaveza po odobrenom kreditu od strane Upravnog odbora u 2013. godini u iznosu od 300.000 KM;*

*Poduzeti sve zakonom propisane mjere i aktivnosti kako bi preduzeća **IP Krivaja d.o.o.- u stečaju Zavidovići i Konjuh d.d. Živinice** ispoštovala sve prihvaćene obaveze u pogledu zadržavanja*

¹ Vlada FBiH je 28.03.2012. godine donijela Zaključak V broj 399/2012 kojim je naložila Federalnom zavodu da iz namjenskog depozita Federalnog zavoda kod Razvojne banke FBiH preusmjeri sredstva u iznosu od 6.000.000 KM u novu kreditnu liniju za očuvanje radnih mjesta za 800 uposlenika u preduzeću IP Krivaja Zavidovići.

predviđenog broja zaposlenih radnika i u pogledu izmirenja dospjelih obaveza po odobrenim kreditima. Također je potrebno poduzeti sve neophodne aktivnosti u cilju upisivanja hipoteke nad nekretninama IP Krivaja d.o.o. u stečaju Zavidovići u Zemljišne knjige;

7.1.2.2 Nabavka opreme i stalnih sredstava

Nabavka opreme i stalnih sredstava iskazana je u iznosu od **9.979 KM** što u odnosu na planirana sredstva za navedene namjene (**3.610.000 KM**) predstavlja izvršenje od **0,28 %**. Na osnovu uvida u Finansijski plan (septembar 2012. godine) i Prve izmjene i dopune Finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2013. godinu (avgust 2013. godine), konstatujemo da su za navedene namjene odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 3.610.000 KM, od čega za Razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u oblasti rada i zapošljavanja (u daljem tekstu: Jedinstveni informacioni sistem) 3.500.000 KM. Pored navedenog, Prvim izmjenama i dopunama finansijskog plana za 2013. godinu, koje je 26.08.2013. godine usvojio Upravni odbor Zavoda, a 13.11.2013. godine Predstavnički dom Parlamenta FBiH i 22.11.2013. godine Doma naroda Parlamenta FBiH, **predviđena je sljedeća dinamika ukupnih ulaganja za uspostavu Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a) u iznosu od 4.500.000 KM.**

Red. broj	Opis	Ukupna vrijednost ulaganja u JIS	Plan ulaganja u 2013. godini	Plan ulaganja u 2014. godini
1	2	3	4	5
1.	Nabavka opreme	1.870.000	-	-
2.	Licence i vrijednost softvera	2.630.000	-	-
	UKUPNO	4.500.000	3.500.000	1.000.000

Vezano za uspostavu Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a), na osnovu obavljene revizije, **konstatovali smo da je Federalni zavod krajem 2013. godine potpisao ugovore sa 4 dobavljača ukupne vrijednosti od 5.203.898 KM (sa PDV-om) što je više za 703.898 KM od odobrenih sredstava Prvim izmjenama i dopunama finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2013. godinu, koje je usvojio Upravni odbor i Parlamenta FBiH.** Na osnovu uvida u Izvještaj o izvršenju finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2013. godinu i Izvještaj o radu Federalnog zavoda za 2013. godinu koje je Upravni odbor razmatrao i usvojio u februaru i junu 2014. godine, kao i na osnovu uvida u zapisnike Upravnog odbora od februara 2013. godine do kraja maja 2014. godine, **konstatovano je da menadžment Federalnog zavoda o potpisivanju navedenih ugovora za uspostavu Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a) 27.12.2013. godine i razlozima za prekoračenje odobrenih planskih pozicija u iznosu 703.898 KM, nije adekvatno izvijestio Upravni odbor, kao ni ostale korisnike finansijskih izvještaja Zavoda.** Vrijednost potpisanih ugovora za uspostavu JIS-a (5.203.898 KM) je knjigovodstveno evidentirana u iznosu od 5.172.886 KM (od čega na poziciji potraživanja za date avanse 2.049.583 KM i na poziciji kratkoročnih razgraničenih rashoda u iznosu od 3.123.303 KM), **dok ostatak iznosa od 31.012 KM koji se odnosi na PDV po potpisanom ugovoru sa dobavljačem Primakon d.o.o. Zagreb nije knjigovodstveno evidentiran.** Rok za izvršenje svih ugovorenih obaveza preduzeća BS TELECOM SOLUTIONS, INFO STUDIO i Primakon je 240 dana od dana stupanja ugovora na snagu (27.12.2013. godine), a najkasnije do 31.12.2014. godine, a za preduzeće QSS d.o.o. Sarajevo utvrđeni rok za izvršenje svih ugovorenih obaveza je 180 dana od dana stupanja na snagu ugovora, a najkasnije također do 31.12.2014. godine. Povezano sa naprijed navedenim, ističemo dinamiku predviđenih kapitalnih izdataka u Finansijskom planu i Izmjenama i dopunama Finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2014. godinu koje su Upravni odbor i Parlament FBiH usvojili u decembru 2013. godine, odnosno u maju 2014. godine:

Red. broj	Kapitalni izdaci	Plan za 2014. godinu	Izmjene plana za 2014. godinu	Plan za 2015. godinu	Plan za 2016. godinu
1	2	3	4	5	6
1.	Nabavka građevina i opreme	1.750.000	1.750.000	750.000	85.000
1.1.	<i>Od čega: kupovina poslovnog prostora za potrebe formiranja centra za stručnu obuku i osposobljavanje nezaposlenih osoba</i>	800.000	800.000	-	-
2.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	1.380.000	1.380.000	430.000	500.000

3.	Uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH	2.703.000	2.703.000	2.603.000	2.053.000
4.	Sredstva za uspostavljanje revolving Programa za zapošljavanje u poljoprivredi	-	2.000.000	-	-
	UKUPNO 1 + 2 + 3 + 4	5.833.000	7.833.000	3.783.000	2.638.000

Imajući u vidu potpisane ugovore i utvrđene rokove za njihovu realizaciju i na osnovu uvida u odobreni Finansijski plan i Izmjene i dopune finansijskog plana za 2014. godinu, **konstatujemo da su na pozicijama nabavke opreme i nabavke stalnih sredstava u obliku prava za potrebe realizacije JIS odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 2.330.000 KM i da ista neće biti dovoljna za izmirenje obaveza po 4 potpisana ugovora za implementaciju JIS-a (5.203.898 KM). Pored navedenog, obavljenom revizijom smo utvrdili da su u 2014. godini potpisani i realizovani novi ugovori za potrebe funkcionisanja JIS-a u vrijednosti od 114.950 KM (nabavka primarne mrežne opreme za potrebe server sobe Federalnog zavoda 42.036 KM, izrada projekta i nadzor nad izvođenjem radova opremanja server sobe 2.334 KM, opremanje server sobe u zgradi Federalnog zavoda u Sarajevu 49.155 KM, opremanje zamjenske server sobe na disaster recovery lokaciji u Kantonalnoj službi za zapošljavanje u Mostaru 21.390 KM) i da su također u pripremi novi postupci nabavki u narednom dijelu 2014. godine za potrebe funkcionisanja istog, što upućuje na nerealno planiranje i nesistematičan pristup Federalnog zavoda prilikom uspostavljanja Jedinственог informacionog sistema za potrebe rada i zapošljavanja (JIS-a). Značajnim smatramo za istaći da u sklopu potpisanih ugovora nije obuhvaćena kompletna oprema koja se planira nabaviti za potrebe Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje i koja je neophodna da bi Jedinствени informacioni sistem (JIS) profunkcionisao u punom kapacitetu.**

Potrebno je osigurati da izvršenje svih planiranih aktivnosti bude u skladu sa Finansijskim planom Federalnog zavoda za zapošljavanje usvojenim od strane Upravnog odbora i Parlamenta FBiH, a naročito u dijelu realizacije nabavki, odnosno potpisivanja ugovora o nabavci roba i usluga. Također je potrebno osigurati da izvještaji o izvršenju finansijskog plana sadrže sve bitne informacije potrebne za njegovo razumijevanje od strane svih korisnika, uključujući razloge i pojašnjenja za značajno manje, odnosno veće ostvarenje planiranih pozicija;

Planiranje pozicije kapitalnih izdataka vršiti analitički i na osnovu realnih ulaznih podataka, u cilju efikasnog praćenja izvršenja finansijskog plana, kao i ispravnog evidentiranja kapitalnih izdataka i realnog izvještavanja svih korisnika finansijskih izvještaja;

8. Javne nabavke

Prema prezentiranim podacima Zavoda, u 2013. godini su provedena ukupno 34 postupka javnih nabavki, te su zaključeni ugovori u vrijednosti od **5.602.206 KM** (sa PDV-om), čiji pregled po vrstama provedenih postupaka za nabavku roba, usluga i radova dajemo u sljedećoj tabeli:

Red. broj	Vrsta postupka	Broj provedenih postupaka	Vrijednost ugovorenih roba	Vrijednost ugovorenih usluga	Vrijednost ugovorenih radova	Ukupno (bez PDV-a)	Ukupno (sa PDV-om)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Otvoreni postupak (međunarodni)	1	2.514.599	732.698	1.200.480	4.447.776	5.203.898
2.	Pregovarački postupak bez objave	2	-	28.528	-	28.528	33.378
3.	Ukupno konkurentskih zahtjeva:	12	60.137	176.708	7.666	244.512	286.079
3.1	Konkurentski zahtjev bez objave	11	60.137	176.708	-	236.845	277.109
3.2	Konkurentski zahtjev sa objavom	1	-	-	7.666	7.666	8.969

4.	Direktni sporazum	19	18.328	49.066	-	67.394	78.851
Ukupno (1+2+3+4):		34	2.593.064	987.000	1.208.146	4.788.210	5.602.206

U narednoj tabeli dat je pregled uzorka javnih nabavki koje smo obuhvatili revizijom:

<i>Red. broj</i>	<i>Predmet nabavke</i>	<i>Iznos u KM (sa PDV-om)</i>	<i>Vrsta postupka</i>	<i>Robe/ usluge/ radovi</i>	<i>Izabrani dobavljač</i>
1	2	3	4	5	6
I	Ukupno otvoreni postupci:	5.203.898			
1	Razvoj i funkcioniranje Jedinstvenog inform. sistema upravljanja podacima o nezaposlenim osobama (JIS)	5.203.898	Otvoreni međunarodni	Robe i usluge	4 dobavljača
II	Ukupno konkurentski postupci:	112.203			
2	Priprema i izrada tenderske dokumentacije za uvođenje „Jedinstvenog informacionog sistema upravljanja podacima o nezaposlenim osobama“ (JIS-a)	55.458	Konkurentski bez objave	Usluge	Energoinvest d.d. Sarajevo
3	Nabavka usluga pravno-tehničkog karaktera koja se odnosi na praćenje tenderskog postupka i ekspertnu tehničku evaluaciju ponuda u postupku nabavke „Jedinstvenog informacionog sistema upravljanja podacima o nezaposlenim osobama“ (JIS-a)	56.745	Konkurentski bez objave	Usluge	Energoinvest d.d. Sarajevo
III	Ukupno pregovarački postupci:	19.753			
4	Usluge održavanja aplikativnog servisa – trezorsko poslovanje	19.753	Pregovarački	Usluge	Ocean d.o.o. Travnik
Ukupno (I+II+III):		5.335.854			

8.1 Jedinstveni informacioni sistem upravljanja podacima o nezaposlenim osobama

Od ukupno ugovorenog iznosa javnih nabavki (5.602.206 KM), putem Međunarodnog otvorenog postupka dodijeljeni su ugovori za uvođenje **Jedinstvenog informacionog sistema upravljanja podacima o nezaposlenim osobama (JIS-a)**, za 4 lota u ukupnoj vrijednosti od 5.203.898 KM sa PDV-om što predstavlja **92,89 % svih nabavki u 2013. godini**. Ugovori su potpisani sa sljedeća 4 dobavljača: **BS TELECOM SOLUTIONS d.o.o. Sarajevo** (3.739.827 KM), **QSS d.o.o. Sarajevo** (687.890 KM), **INFO STUDIO d.o.o. Sarajevo** (562.750 KM) i **Primakon d.o.o. Zagreb** (213.432 KM).

Upravni odbor Zavoda je 20.12.2012. godine usvojio Analizu i profesionalno mišljenje po predmetu „Jedinstveni informacioni sistem Federalnog zavoda za zapošljavanje (JIS)“, što naročito podrazumijeva: a) realizaciju procesa izrade inovirane i cjelovite studije koja treba da rezultira dokumentacijom za pokretanje postupka nabavke i realizacije JIS-a; b) provođenje svih potrebnih aktivnosti na realizaciji JIS-a u skladu sa konceptima i rješenjima ustanovljenim studijom navedenom pod a); c) provođenje svih mjera i postupaka u procesu usaglašavanja strateških opredjeljenja u realizaciji JIS-a sa kantonalnim/ županijskim službama za zapošljavanje, a u skladu sa zakonskim nadležnostima Federalnog zavoda da objedini i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju BiH i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje JIS-a u ovoj oblasti. Prijedlog novog rješenja informacionog sistema je prezentiran i direktorima kantonalnih službi za zapošljavanje na sastanku održanom 21.02.2013. godine kada je zaključeno da kantonalne službe izjasne, vezano za implementaciju JIS-a, što je u maju 2014. godine rezultiralo potpisivanjem **Sporazuma o implementaciji projekta: „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“**, između Federalnog zavoda i svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje, a kojim se regulišu prava i obaveze sporazumnih strana pri implementaciji navedenog projekta, u okviru kojeg će se uspostaviti Integrirana baza podataka sadržana od zbirnih evidencija i drugih podataka u oblasti rada i zapošljavanja.

8.1.1 Izrada tenderske dokumentacije za uvođenje JIS-a i tehnička evaluacija ponuda u postupku nabavke JIS-a

Nakon provedenog konkurentskog postupka bez objave obavještenja, Federalni zavod je 29.03.2013. godine, sa preduzećem **ENERGOINVEST d.d. Sarajevo** zaključio **Ugovor o izradi sistem analize, idejnog dizajna, projektnog zadatka i tenderske dokumentacije za realizaciju Jedinog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje** u vrijednosti od **55.458 KM** (sa PDV-om). Uvidom u realizaciju navedenog Ugovora, konstatujemo da je preduzeće ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, mimo ugovorenog roka koji je bio 50 dana od potpisivanja ugovora, tek 03.09.2013. godine dostavilo Konačan izvještaj o progresu – projekt sistem analiza i idejni dizajn, kao i preostalu ugovorenu dokumentaciju **u štampanoj i elektronskoj verziji (sistem analizu, idejni dizajn, projektni zadatak za potrebe ponuđača na tenderskom postupku i tendersku dokumentaciju za tenderski postupak)**. Projektni zadatak je urađen na osnovi da nova aplikacija mora omogućiti istovremeno korištenje softvera od strane 500 korisnika koji su interno zaposleni, kao i da stanje postojećih podataka treba biti sačuvano i migrirano u novi informacioni sistem. Prema principima i osnovama urađenog idejnog dizajna sistema, bažična tehnologija u kojoj se razvija aplikacija je web razvojno okruženje. Konkretna implementacija web tehnologije će biti usaglašena sa izabranim izvođačem i specifikacijama ciljnog RDBMS-a. Ciljni RDBMS je Oracle 11 g R2, obzirom da je procijenjeno tekuće učešće Oracle tehnologije 80 % u oblasti zapošljavanja, te da je novi aplikativni sistem trezorskog poslovanja realizovan korištenjem Oracle DB i Oracel web tehnologije.

Sa preduzećem **ENERGOINVEST d.d. Sarajevo** je također, nakon provedene procedure odabira dobavljača putem konkurentskog postupka bez objave obavještenja, Federalni zavod 05.12.2013. godine zaključio **Ugovor za obavljanje usluga pravno – tehničkog karaktera, koje se odnose na praćenje tenderskog postupka i ekspertnu tehničku evaluaciju ponuda u postupku javne nabavke putem međunarodnog otvorenog postupka pod nazivom „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“** u vrijednosti od **56.745 KM** (sa PDV-a). Uvidom u realizaciju navedenog Ugovora, konstatujemo da je preduzeće ENERGOINVEST d.d. Sarajevo, 12.12.2013. godine dostavilo konačan Izvještaj analize i evaluacije ponuda u procesu otvorene javne nabavke: **„Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“**, u kojem je konstatovano da su sve dostavljene ponude od **5 preduzeća: BS TELECOM SOLUTIONS, Primakon, INFO STUDIO, QSS I LANACO tehnički zadovoljavajuće**, u čijem prilogu se također nalazi i Detaljna analiza tehničkog dijela ponuda. U navedenom Izvještaju analize i evaluacije ponuda za proces nabavke „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“ je konstatovano da je postupak pregleda i ocjene ponuda **proveden od strane imenovane komisije, u prostorijama Energoinvesta d.d. Sarajevo, što je u suprotnosti sa članom 5. potpisanog ugovora sa Energoinvestom d.d., obzirom da je istim definisano da je mjesto izvršenja ugovora Federalni zavod za zapošljavanje.**

Osigurati dosljedno poštivanje potpisanih ugovora o nabavkama, u dijelu koji se odnosi na postavljene rokove i mjesto izvršenja ugovorene obaveze, odnosno realizacije istih;

8.1.2 Međunarodni otvoreni postupak za odabir dobavljača usluga, kompjuterskih i drugih sličnih usluga za „Nadogradnju, konsolidaciju, i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“

Za potrebe uspostavljanja novog **Jedinog informacionog sistema (JIS-a)**, Federalni zavod za zapošljavanje je 09.09.2013. godine, u Službenom glasniku BiH, objavio Obavještenje o nabavci broj 575-1-2-11-5/13, putem međunarodnog otvorenog postupka za odabir dobavljača usluga, kompjuterskih i drugih sličnih usluga za **„Nadogradnju, konsolidaciju i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“**, u kojem je predmetna nabavka podijeljena na 4 lota, te je dozvoljeno dostavljanje ponuda za više lotova i data procjena ukupne vrijednosti ugovora za svaki lot, u skladu sa tenderskom dokumentacijom urađenom od strane preduzeća ENERGOINVEST d.d.

Sarajevo. **Utvrđeni kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude.** Navedeni postupak je bio **privremeno obustavljen po pismenoj instrukciji Ureda za razmatranje žalbi BiH** od 30.09.2013. godine, povodom žalbe jednog od ponuđača, i **isti nastavljen po dostavljanju Zaključka Ureda za razmatranje žalbi BiH od 23.10.2013. godine, kojim je Zavod obavješten da je žalba povučena.** Prema prezentiranom Zapisniku od 29.10.2013. godine, sa održanog sastanka predstavnika Zavoda, **neophodno je bilo izvršiti izmjenu procijenjene vrijednosti po lotovima u korist lota 1** iz razloga što je najobimniji i obuhvata komunikacije sa eksternim subjektima koji posjeduju različite tehnologije, te je potrebno da njegova vrijednost bude povećana za iznos srazmjern njegovoj obimnosti i sveobuhvatnosti na uštrb korekcija ostala tri lota, vodeći računa da se planirani iznos ukupne nabavke ne mijenja. Predloženo je da se uputi zahtjev Energoinvestu d.d. Sarajevo koji je radio sistem idejnog dizajna, projektnog zadatka i tenderske dokumentacije za realizaciju JIS-a, da sagleda značaj i obimnost ponuđenih lotova, te da svoje stručno mišljenje treba li se ići u preraspodjelu sredstava između lotova, a da se pri tome zadrži planirana vrijednost ukupne nabavke. **Energoinvest d.d. Sarajevo je svojim aktom od 30.10.2013. godine, nakon provedene dodatne analize, izrazio mišljenje da je neophodno napraviti preraspodjelu budžeta između lotova uz obrazloženje, te je dao iste procjene vrijednosti po lotovima koje su navedene u Zapisniku od 29.10.2013. godine. Nakon toga, direktor je 31.10.2013. godine donio Odluku o nastavljaju postupka javne nabavke i zadužio Komisiju za javne nabavke da sačini ispravku Obavještenja o javnoj nabavci** po utvrđenim elementima za: dostavljanje ponuda, za zahtjev za tendersku dokumentaciju, za vrijeme otvaranja ponuda, za datum kada se mogu poslati upiti, za procijenjeni iznos vrijednosti ugovora po lotovima, dok je ukupan iznos javne nabavke ostao nepromijenjen i iznosi 4.500.000 KM. **Procijenjena vrijednost ugovora za lot 1 je sa 2.970.000 KM povećana na 3.210.000 KM, za lot 2 je sa 650.000 KM smanjena na 600.000 KM, za lot 3 je sa 530.000 KM smanjena na 490.000 KM i za lot 4 je sa 350.000 KM smanjena na 200.000 KM. Nakon preciziranih rokova, izvršeno je objavljivanje ispravke Obavještenja o javnoj nabavci sa međunarodnom objavom u Službenom glasniku BiH 31.10.2013. godine i isto dostavljeno svim potencijalnim dobavljačima sa prilogom suštinskih izmjena općeg dijela tenderske dokumentacije za lot 1, lot 2, lot 3 i lot 4, garanciju za dobro izvršenje posla i Nacrt ugovora. U ostavljenom zakonskom roku, preduzeće Primakon d.o.o. iz Zagreba je tražilo pojašnjenje vezano za suštinske promjene dokumentacije za lot 4, na što je odgovor dat dopisom od 22.11.2013. godine koji je dostavljen i ostalim ponuđačima.**

Po navedenom međunarodnom otvorenom postupku, imenovana stalna Komisija za javne nabavke Federalnog zavoda je 02.12.2013. godine izvršila otvaranje pristiglih ponuda i sačinila zapisnik u kojem je konstatovano 5 pristiglih ponuda po predmetnom postupku javne nabavke i njihov cjenovni dio. **Komisija je 12.12.2013. godine sačinila Zapisnik/ Izvještaj o radu komisije o predmetu javne nabavke, „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“, u kojem je dala prijedlog ugovornom organu da donese Odluku o dodjeli ugovora po navedenim lotovima za ponuđače koji su dostavili najnižu cijenu tehnički zadovoljavajuće ponude, obzirom da su sve pristigle ponude od strane Energoinvesta d.d. Sarajevo prethodno ocijenjene kao tehnički zadovoljavajuće. Konstatujemo da je ugovorni organ, u skladu sa prijedlogom Komisije za javne nabavke, donio odluke o dodjeli ugovora ponuđačima koji su ponudili najniže cijene tehnički zadovoljavajućih ponuda, sa kojima su i potpisani ugovori o nabavci 27.12.2013. godine.** Od 5 preduzeća koja su učestvovala i postupku javnog nadmetanja, samo preduzeće Lanaco d.o.o. Banja Luka nije dobilo posao, dok su ostala 4 preduzeća potpisala pojedinačne ugovore, svako za različiti lot iz predmetne javne nabavke.

Pregled potpisanih ugovora za uvođenje Jedinostvenog informacionog sistema upravljanja podacima o nezaposlenim osobama, kao i objavljenu procjenu vrijednosti istih u međunarodnom otvorenom postupku dajemo u sljedećoj tabeli:

Lot	Izabrani dobavljač	Opis nabavke / predmeta ugovora	Procjena vrijednosti ugovora (bez PDV-a)	Vrijednost potpisanih ugovora (bez PDV-a)	Vrijednost potpisanih ugovora (sa PDV-om)
1	2	4	5	6	7
Lot 1	BS	Nabavka računarske opreme, nadogradnja licenci baze	3.210.000	3.196.433	3.739.827

	TELECOM SOLUTIONS d.o.o. Sarajevo	podataka i konsolidacija baze podataka, proširenje, unapređenje i razvoj modula aplikativnog rješenja za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, povezivanje sa drugim podsistemima i obuka			
Lot 2	QSS d.o.o. Sarajevo	Nabavka računarske opreme, i middleware softvare, nadogradnja i unapređenje middleware platforme sa obukom, povezivanje sa drugim informacionim sistemima, a u funkciji unapređenja IS za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba	600.000	587.940	687.890
Lot 3	INFO STUDIO d.o.o. Sarajevo	Nabavka business intelligence licenci, usluga realizacije datawarehouse i business intelligence rješenja, te njihova integracija sa unaprijeđenim aplikativnim rješenjem IS za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba	490.000	480.983	562.750
Lot 4	Primakon d.o.o. Zagreb	Nabavka licenci i aplikativnog rješenja za upravljanje projektima, te njihovo povezivanje sa unaprijeđenim aplikativnim rješenjem IS za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i trezorskim informacionim podsistemom, usluge izrade uzoraka za razvoj projekata, povezivanje sa drugim podsistemima i obuke	200.000	182.420	213.431
UKUPNO ZA SVA 4 LOTA			4.500.000	4.447.776	5.203.898

Svi ugovori sa izabranim dobavljačima, na naprijed navedene iznose, su potpisani 27.12.2013. godine, a istima su predviđeni i značajni iznosi **avansa koji su na teret fiskalne 2013. godine doznačeni u ukupnom iznosu od 2.049. 584 KM**, od čega: preduzeću **BS TELECOM SOLUTIONS d.o.o. Sarajevo** u iznosu od **1.355.475 KM**, **QSS d.o.o. Sarajevo 412.734 KM** i **INFO STUDIO d.o.o. Sarajevo 281.375 KM**. Preduzeću Primakon d.o.o. Zagreb na teret fiskalne 2013. godine avansno nisu doznačavana sredstva, već su ista doznačena na teret fiskalne 2014. godine u iznosu od 72.968 KM. Značajnim smatramo napomenuti da potpisani ugovori sa naprijed navedenim dobavljačima nisu u dovoljnoj mjeri zaštitili interes Federalnog zavoda u smislu da je plaćanje uslovljeno isporukom roba i usluge, već su isti uglavnom predvidjeli avansno doznačavanje sredstava u značajnom iznosu, a da istovremeno nisu predviđene niti tražene bankarske garancije kao instrument osiguranja za izvršena avansna plaćanja, **što smatramo neopravdanim i primjerom loše poslovne prakse**. Tako je ugovor sa preduzećem BS TELECOM SOLUTION d.o.o. predvidio ukupne avanse u iznosu od 2.198.211 KM ili 59 % vrijednosti ugovora, sa preduzećem QSS d.o.o. 412.734 KM ili 60 % vrijednosti ugovora, sa preduzećem INFO STUDIO d.o.o. 422.062 KM ili 75 % vrijednosti ugovora i sa preduzećem Primakon d.o.o. Zagreb 149.402 KM ili 70 % vrijednosti ugovora.

8.1.3 Realizacija potpisanih ugovora sa dobavljačima sa uvođenje Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a)

Uvidom u realizaciju potpisanog ugovora sa preduzećem BS TELECOM SOLUTION d.o.o. Sarajevo (3.739.827 KM), konstatovali smo da je isti u 2014. godini isporučio ugovorenu opremu i licence u vrijednosti od 2.121.155,21 KM, kojom je opravdano 848.462 KM avansno doznačenih sredstava, a 507.013 KM je u vrijeme sačinjavanja izvještaja o obavljenoj reviziji (juli 2014. godine) i dalje bilo neopravdano. U skladu sa potpisanim ugovorom, Federalni zavod je navedenom preduzeću 19.06.2014. godine avansno doznačio još dodatnih 421.368 KM (usluge), tako da preduzeće BS TELECOM SOLUTIONS d.o.o. ukupno ima neopravdanih 928.381 KM avansno doznačenih sredstava u vrijeme izrade revizorskog izvještaja. Na osnovu prezentirane dokumentacije, konstatovali smo da je Federalni zavod nabavljenju i isporučenu opremu od preduzeća BS TELECOM SOLUTIONS instalirao na primarnoj lokaciji u Sarajevu, **međutim dio plaćene opreme za koju je izvršen kvalitativni prijem u vrijednosti od 180.673 KM i dalje se nalazi uskladištena kod navedenog preduzeća, a rizik slučajne propasti ili oštećenja, u skladu sa osnovnim ugovorom, snosi Kupac**. Prema pismenoj izjavi, razlog uskladištenja navedene opreme je taj što još uvijek nije pripremljena rezervna lokacija u Mostaru (server soba) u kojoj bi navedena oprema trebala biti instalirana. **Federalni zavod nije prezentirao dokaz o tome da li je sa datumom isporuke izvršeno i**

aktiviranje isporučenih i plaćenih licenci u vrijednosti od 1.184.599 KM (18 licenci za sistemski softver, 3 x po 500 korisničkih licenci različite vrste i 12 procesorskih licenci), za koje je kvalitativni prijem izvršen 04.03.2014. godine, **što je naročito značajno ako se ima u vidu da je u plaćenu cijenu uključeno tekuće održavanje istih za 1. godinu u iznosu od 220.226 KM (bez PDV-a), odnosno u iznosu od 257.664 KM (sa PDV-om), a Jedinostveni informacijski sistem (JIS) prema utvrđenom dinamičkom planu treba da bude pušten u rad tek u februaru 2015. godine.** Prema prezentiranom, na upit Federalnog zavoda, preduzeće BS TELECOM SOLUTIONS d.o.o. je 01.08.2014. godine dostavilo odgovor u kojem navode da je prema Oraclovim korporativnim pravilima, **datum aktivacije Oraclovih licenci, kao i datum početka trajanja održavanja licenci počinje teći od datuma kupovine licenci od strane partnera, što je u ovom slučaju bio 30.01.2014. godine. Cijena godišnjeg održavanja licenci po Oraclovim korporativnim pravilima iznosi 22 % od ukupnog iznosa licenci (22 % od 1.001.026 KM fakturisanog iznosa licenci bez PDV-a = 220.226 KM).** BS TELECOM SOLUTIONS je u navedenom dopisu naveo da se obavezuje da će Federalnom zavodu obezbijediti održavanje licenci u periodu od 12 mjeseci od datuma primopredaje sistema o sopstvenom trošku, što ćemo moći cijeliti prilikom obavljanja revizije u narednom periodu.

Uvidom u realizaciju potpisanog ugovora sa preduzećem QSS d.o.o. Sarajevo (687.890 KM), konstatovali smo da je isti u 2014. godini isporučio ugovorenu opremu i licence u vrijednosti od 620.872 KM, međutim računi još uvijek nisu bili knjigovodstveno evidentirani, tako da nije izvršeno ni pravdanje doznačenog avansa u vrijeme izrade revizorskog izvještaja. (Kvalitativni prijem izvršen 18.06.2014. godine.) Na osnovu prezentirane dokumentacije, konstatovali smo da je Federalni zavod nabavljenu i isporučenu opremu od preduzeća QSS instalirao na primarnoj lokaciji u Sarajevu, **međutim dio opreme u vrijednosti od 92.551 KM i dalje se nalazi uskladištena kod navedenog preduzeća.** Prema pismenoj izjavi, razlog uskladištenja navedene opreme je taj što još uvijek nije pripremljena rezervna lokacija u Mostaru (server soba) u kojoj bi navedena oprema trebala biti instalirana.

Uvidom u realizaciju potpisanog ugovora sa preduzećem INFO STUDIO d.o.o. Sarajevo (562.750 KM), konstatovali smo da je ugovor sa istim predvidio da plaćanje ide na način da se 50 % ugovorene vrijednosti doznači avansno u roku od 8 dana od potpisa ugovora, 25 % u roku od 90 dana od stupanja ugovora na snagu i preostali dio od 25 % nakon kvalitativnog prijema, tako da je navedenom preduzeću do sačinjavanja revizorskog izvještaja doznačeno 75 % vrijednosti ugovora ili 422.062 KM, iako je isti u 2014. godini isporučio samo ugovorene licence u vrijednosti od 112.479 KM.

Vežano za isporučene licence u vrijednosti od 343.217 KM od strane preduzeća QSS d.o.o. (licenca za sistemski softver, 2 x po 35 korisničkih licenci različite vrste i 500 korisničkih licenci iz softverskog paketa za upravljanje identitetima), za koje je kvalitativni prijem izvršen 18.06.2014. godine i **isporučene i plaćene licence (112.479 KM) od strane preduzeća INFO STUDIO d.o.o.,** za koje je kvalitativni prijem izvršen 04.07.2014. godine (od čega po 40 korisničkih licenci za Java aplikacijsku platformu i Business Intelligence platformu), **Federalni zavod nije prezentirao dokaz o tome da li je sa datumom isporuke izvršeno i aktiviranje istih, što je naročito značajno ako se ima u vidu da je u fakturisanu cijenu uključeno tekuće održavanje istih za 1. godinu u iznosu od 85.274 KM (bez PDV-a), odnosno u iznosu od 99.771 KM (sa PDV-om), a Jedinostveni informacijski sistem (JIS) prema utvrđenom dinamičkom planu treba da bude pušten u rad tek u februaru 2015. godine.**

Uvidom u realizaciju potpisanog ugovora sa preduzećem Primakon d.o.o. Zagreb (213.431 KM), konstatovali smo da navedeno preduzeće u 2014. godini nije isporučilo ugovorene licence i usluge, tako da su u vrijeme izrade revizorskog izvještaja bila neopravdana avansna sredstva doznačena 10.03.2014. godine u iznosu od 72.968 KM.

8.1.4 Zaključak u vezi izbora dobavljača i realizacije potpisanih ugovora za uspostavu Jedinostvenog informacionog sistema (JIS-a)

Imajući u vidu naprijed navedeno, može se konstatovati da je angažovano preduzeće Energoinvest d.d. Sarajevo, u odnosu na ugovoreni rok, kasnilo čak 3 mjeseca sa izradom sistem analize, idejnog dizajna, projektnog zadatka i tenderske dokumentacije za provođenje međunarodnog otvorenog postupka za realizaciju Jedinostvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje, kao i da je navedeno preduzeće, angažovano da izvrši postupak pregleda i ocjene pristiglih ponuda po međunarodnom otvorenom postupku za Jedinostveni informacijski sistem.

sistem, navedene poslove izvršilo u prostorijama navedenog preduzeća, umjesto u prostorijama Federalnog zavoda, što je u suprotnosti sa ugovorom.

Revizijom provedenog međunarodnog otvorenog postupka za odabir dobavljača u cilju uspostavljanja navedenog Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a), konstatovali smo da potpisani ugovori sa izabranim ponuđačima za realizaciju Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a) ukupne vrijednosti od 5.203.898 KM nisu u dovoljnoj mjeri zaštitili interes Federalnog zavoda u smislu da je plaćanje uslovljeno isporukom roba i usluge, već su isti uglavnom predvidjeli avansno plaćanje sredstava u značajnom iznosu (ukupno 3.182.409 KM ili 61,15 %), a da istovremeno nisu predviđene niti su tražene bankarske garancije kao instrument osiguranja za izvršena avansna plaćanja, što smatramo neopravdanim i primjerom loše poslovne prakse.

Provedenom revizijom smo utvrdili da Federalni zavod prilikom provođenja aktivnosti na uvođenju Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a) nije imao sistemski pristup niti precizno utvrđen dinamički plan aktivnosti, a kao primjer navodimo da je najprije kupljena i isporučena oprema, a tek nakon toga su se obavljali radovi na pripremi i uređenju server sobe u Sarajevu i Mostaru, gdje je ista trebala biti instalirana. Uvidom u realizaciju potpisanog ugovora sa preduzećem BS TELECOM SOLUTION d.o.o. Sarajevo (3.739.827 KM) konstatovali smo da je Federalni zavod, zbog toga što nije pripremljena rezervna lokacija u Mostaru, dio plaćene opreme za koju je izvršen kvalitativni prijem u vrijednosti od 180.673 KM uskladištio kod navedenog preduzeća, a rizik slučajne propasti ili oštećenja, u skladu sa osnovnim ugovorom, snosi Kupac. Na osnovu prezentirane dokumentacije, konstatujemo da je Federalni zavod iz istog razloga, dio nabavljene i isporučene opreme od preduzeća QSS d.o.o. Sarajevo u vrijednosti od 92.551 KM, također uskladištio kod dobavljača.

Prilikom obavljanja revizije došlo je do izražaja pitanje aktiviranja kupljenih, odnosno isporučenih licenci u vrijednosti od 1.640.295 KM, za koje je kvalitativni prijem izvršen 04.03.2014. godine, 18.06. 2014. godine i 04.07.2014. godine, obzirom da Federalni zavod nije prezentirao dokaz o tome da li je sa datumom isporuke počelo teći i održavanje istih, što je naročito značajno ako se ima u vidu da je u plaćenu cijenu uključeno tekuće održavanje istih za 1. godinu u iznosu od 305.500 KM (bez PDV-a), odnosno u iznosu od 357.435 KM (sa PDV-om), a Jedinstveni informacioni sistem (JIS) prema utvrđenom dinamičkom planu treba da bude pušten u rad tek u februaru 2015. godine.

Zbog navedenog, ne može se potvrditi sistemski pristup i opravdanost ovakvog načina poslovanja Federalnog zavoda u 2013. godini prilikom odabira dobavljača za uvođenje Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a) Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje.

Potrebno je osigurati da se u ugovorima sa dobavljačima roba i usluga u potpunosti zaštite interesi Federalnog zavoda, a naročito u pogledu definisanja odredbi koje predviđaju bankarske garancije za date avanse, kao i uslovljavanje plaćanja isporukom roba i usluga, uzimajući u obzir potencijalne rizike koji se mogu odraziti na poslovanje Federalnog zavoda;

Potrebno je izvršiti analizu svih kupljenih i isporučenih licenci za potrebe uspostavljanja Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a) u iznosu od 1.640.295 KM, a naročito u dijelu utvrđivanja datuma aktiviranja istih, obzirom da je u cijenu uključeno i tekuće održavanje licenci za 1. godinu (357.435 KM) i da Jedinstveni informacioni sistem (JIS) prema utvrđenom dinamičkom planu treba da profunkcionište tek u februaru 2015. godine, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti u cilju zaštite interesa Zavoda;

9. Dugoročna potraživanja i depoziti, kratkoročna potraživanja i plasmani Federalnog zavoda

Na dan 31.12.2013. godine Federalni zavod je, u finansijskim izvještajima, iskazao vrijednost imovine u iznosu od 88.402.102 KM, od čega se na neotpisanu vrijednost osnovne imovine (materijalna sredstva) odnosi 1.879.763 KM, na novčana sredstva, kratkoročna potraživanja i kratkoročne plasmane 25.504.204 KM i na dugoročne plasmane 61.018.135 KM.

Dugoročni plasmani su na dan 31.12.2013. godine iskazani u iznosu od **61.018.135 KM** i isti su u odnosu na prethodnu godinu veći za 478.666 KM, u okviru kojih se na **dugoročna pozajmljivanja** odnosi **34.528.335 KM** i na **dugoročne depozite 26.489.801KM**.

Struktura dugoročnih potraživanja i dugoročnih depozita je sljedeća:

Red. broj	Opis	Iznos u KM
1	2	3
I	Dugoročna potraživanja	34.528.335
1.	Potraživanja za date kredite iz perioda 2002-2004	24.370.531
2.	Potraživanje za date kredite iz kreditne linije za zapošljavanje boraca (KL 266)	1.659.436
3.	Potraživanja za plasman kreditnih sredstava iz posebne kreditne linije od preduzeća Krivaja d.o.o. Zavidovići (KL 12)	6.000.000
4.	Potraživanje za plasman kreditnih sredstava iz posebne kreditne linije od preduzeća Konjuh d.d. Živinice (KL 13)	2.498.368
II	Dugoročni depoziti	26.489.801
5.	Dugoročni depozit kod Razvojne banke FBiH za plasman kreditnih sredstava iz kreditne linije za podsticaj zapošljavanju (KL 260) i za održavanje zaposlenosti (KL 010)	25.399.249
6.	Dugoročni depozit kod Razvojne banke FBiH izdvojen za plasman kreditnih sredstava iz kreditne linije za zapošljavanje boraca (KL 266)	955.000
7.	Dugoročni depozit kod Razvojne banke FBiH izdvojen za plasman kreditnih sredstava iz kreditne linije za Krivaju d.o.o. Zavidovići (KL 12)	0
8.	Dugoročni depozit kod Razvojne banke FBiH izdvojen za plasman kreditnih sredstava iz kreditne linije za Konjuh d.d. Živinice (KL 13)	1.632
9.	Dugoročni depozit kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo – za podsticaj zapošljavanju u poljoprivredi ¹	133.920
I + II	Dugoročna potraživanja i dugoročni depoziti	61.018.135

9.1 Dugoročna potraživanja

Potraživanja za dospjele, a nenaplaćene obaveze po datim kreditima u periodu 2002. – 2004. godina su iskazana u iznosu od **24.370.531 KM** i ista su u odnosu na prethodnu godinu manja za 508.905 KM koliko iznose primljene otplate glavnica u 2013. godini, od plasiranih sredstava u navedenom periodu. **Navedena pozajmljivanja su odobravana, u skladu sa ugovorima o komisionim poslovima zaključenim sa bankama komisionarima** (UPI banka - sadašnja **Intesa Sanpaolo banka d.d. Sarajevo**, ABS banka - sadašnja **Sparkasse banka d.d. Sarajevo** i Investicijska banka FBiH - sadašnja **Razvojna banka FBiH**), na ime podsticaja zapošljavanja fizičkim i pravnim licima, **a rizik povrata plasiranih sredstava je snosio Federalni zavod**. Svi kredita kod navedenih banaka su u kategoriji **dospjelih a nenaplaćenih potraživanja**, a u skladu sa potpisanim ugovorima komisije banke su dužne da poduzimaju sve pravne radnje u cilju naplate potraživanja.

Povezano sa naprijed navedenim, ističemo da je Upravni odbor Federalnog zavoda 13.06.2005. godine donio odluku, a Vlada FBiH 14.07.2005. godine Zaključak kojim je usvojen „**Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga**“, a istim je **predviđeno formiranje beskamatnog depozita kod Investicijske banke FBiH, iz sredstava ostvarenih priliva po naplati iz prethodnih plasmana od strane komisijih banaka (ABS banke d.d. Sarajevo, UPI banke d.d. Sarajevo i Investicijske banke FBiH), a depozit je osnova za formiranje revolving kreditne linije za kreditiranje korisnika primjenom bankarskih procedura kod ocjene boniteta i kreditne sposobnosti korisnika. Rizik plasmana sredstava snosi Banka, a Zavod je dužan da regresira jednokratno 2 % iznosa plasiranog kredita za smanjenje rizika Banke.**

Na osnovu „**Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga**“, Zavod je sa Investicijskom bankom FBiH, 24.08.2005. godine, zaključio **Ugovor o formiranju namjenskog depozita**

¹ Detaljnije pojašnjenje o stanju sredstava dugoročnog depozita kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo smo konstatovali u prednjem dijelu Izvještaja gdje smo elaborirali Kapitalne primitke, kao i dali adekvatnu preporuku (tačka 6. Izvještaja).

kojim je predviđeno da se **na sredstva depozita neće obračunavati kamata i da se sva sadašnja i buduća novčana sredstva Zavoda kod komisionih banaka po osnovu potraživanja po ranije odobrenim kreditima, kao i primljena a neplasirana sredstva Zavoda kod banaka komisionara, usmjeravaju na račun Depozita kod Banke. Prenos zatečenih novčanih sredstava sa računa komisionara, na račun Depozita kod Banke izvršit će se na osnovu pismene instrukcije Zavoda. Depozit se uvećava sukcesivno iz prenosa zatečenih novčanih sredstava na računima banaka komisionara i naplatom ranije odobrenih kredita.** Banka preuzima u komisiji sva postojeća potraživanja Zavoda kod banaka komisionara i obavezuje se da će, u cilju povećanja naplate ranije odobrenih kredita i punjenja depozita, poduzeti samostalno ili putem banaka komisionara, sve aktivnosti, podrazumijevajući metode prisilne naplate, rekonstruiranja i reprogramiranja kredita, pokretanje svih pravnih radnji, prodaju hipoteka i pokretnih stvari koje su predmetom obezbjeđenja odobrenih kredita, protestiranje garancija i drugih oblika jemstva, kao i drugih pravnih radnji, sve u skladu sa politikama i procedurama upravljanja rizičnim plasmanima. **Troškove pokretanja pravnih radnji, sudske i administrativne takse, troškove eventualnog stečaja pokrenutog nad dužnikom, provizije i naknade koje je Zavod ugovorio sa bankama komisionarima, kao i ostale zakonom predviđene troškove nastale u cilju naplate potraživanja po ranije odobrenim i preuzetim kreditima, snosi Zavod iz sredstava prikupljenog Depozita. Za navedene uplate i isplate, Razvojna banka FBiH vrši povećanje i smanjenje sredstava namjenskog Depozita, koji prema knjigovodstvenim evidencijama na dan 31.12.2013. godine iznosi 25.399.249 KM (redni broj 5. u tabeli ispred).**

Na osnovu obavljene revizije i uvida u prezentiranu dokumentaciju, **utvrdili smo da je stopa naplate potraživanja za date kredite u periodu 2002. – 2004. godina veoma niska, obzirom da je u 2013. godini ukupno naplaćeno samo 541.523 KM** (glavnice 508.905 KM, zatezne kamate i povrat sudskih troškova 32.618 KM), **dok su istovremeno troškovi naplate istih iznosili 506.745 KM** (bankarske naknade i provizije 386.986 KM i sudski troškovi 119.759 KM). **Konstatovali smo da su visoki troškovi bankarskih naknada i provizija (386.986 KM) posljedica nepovoljnih odredbi potpisanih Aneksa Ugovora o komisijim poslovima koje je Federalni zavod 2006. godine potpisao sa bankama komisionarima, a istima je između ostalog definisano, da će komisijone banke za izvršeni komisijoni posao naplaćivati naknadu u visini od 1,75 % jednokratno na naplaćena dospjela sredstva, plus 1 % na godišnjem nivou na saldo glavnice (nenaplaćena plasirana sredstva), na kraju obračunskog perioda za tekući obračunski period i da će se ovako obračunata naknada plaćati iz sredstava Depozita kod Investicijske banke FBiH. Ovakvim ugovorima, banke komisijonari su obezbijedile da na iznos neotplaćene glavnice od 24.370.531 KM imaju osiguran prihod na godišnjem nivou u iznosu od 1 % ili 243.705 KM, bez obzira da li poduzimaju ili ne poduzimaju sve mjere za naplatu navedenih potraživanja. Za sve poduzete mjere Zavod snosi nastale troškove, a ukoliko dođe do naplate glavnice, banka obračunava naknadu u iznosu od 1,75 % na istu. U toku obavljanja konačne revizije, Zavod je prezentirao dokaz da je 18.07.2014. godine poslao dopise prema komisijim bankama kojim traži izmjenu odredbi ugovora o komisijim poslovima, u smislu da traži ukidanje naknade u iznosu od 1 % na godišnjem nivou na saldo glavnice (nenaplaćena plasirana sredstva), a ukoliko se banke ne očituju u roku od 7 dana navodi se otkazivanje ugovora, što ćemo moći cijiniti tek u revizijama narednog perioda.**

Na osnovu Ugovora o formiranju namjenskog depozita od 24.08.2005. godine, Zavod je 23.01.2006. godine sa Investicijskom bankom FBiH zaključio i „**Ugovor o preuzimanju Projekta za podsticaj zapošljavanju**“, a istim je predviđeno da Banka, u formi komisijonog posla, preuzima potraživanja koja Zavod ima na osnovu kredita plasiranih putem banaka komisijonara na dan 30.06.2005. godine, a na osnovu usaglašenih stanja Zavoda i banaka komisijonara. Potraživanja po osnovu glavnice kredita plasiranih putem pomenutih banaka su na dan 30.06.2005. godine iznosila 53.070.377 KM, a po osnovu nenaplaćene redovne kamate 843.164 KM, i to za 1.770 korisnika kredita. Ukupna potraživanja po osnovu nenaplaćene zatezne kamate će se precizirati naknadno, prilikom preuzimanja dokumentacije o plasiranim kreditima od banaka komisijonara od strane Banke. Ugovorom je također definisano da će Banka za svakog krajnjeg korisnika kredita voditi evidenciju o kreditu, servisiranju duga, obezbjeđenju i poduzetim pravnim radnjama, po preuzimanju kopije dokumentacije od banaka komisijonara kojom se dokazuje da je kredit realizovan. Zavod je trebao poduzeti sve potrebne mjere da banke komisijonari predaju dokumentaciju o plasiranim sredstvima, koja je u skladu sa pozitivnim propisima o kreditnom dosijeu. **Prema navodima iz Informacije o komisijim kreditima plasiranim putem Sparkasse banke d.d. Sarajevo, Intesa Sanpaolo**

banke d.d. Sarajevo i Razvojne banke FBiH u periodu 2002. – 2004. godina, koju je 24.08.2011. godine razmatrala i usvojila Vlada FBiH, komisione banke nisu dostavljale izvještaje u skladu sa ugovorima o komisionim poslovima, a Razvojna banka FBiH nije u potpunosti stavila u primjenu Ugovor o preuzimanju Projekta za podsticaj zapošljavanju u FBiH, niti su banke komisyonari ispoštovale anekse ugovora, kako bi se sačinio i potpisao zapisnik o preuzimanju dokumentacije o plasiranim kreditima. S obzirom na to da su hipoteke na ime plasiranih kredita uknjižene u korist banaka komisyonara, banke trenutno rade po vlastitim procedurama za sticanje, upravljanje i prodaju materijalne aktive. Kao što smo naveli, navedenu Informaciju je razmatrala i usvojila Vlada FBiH 2011. godine, a istim je također zadužena Razvojna banka FBiH da u cjelosti preuzme potraživanja i kreditne predmete 2002. – 2004. godina koji se vode kod komisyonih banaka. U Informaciji je također navedeno da je od 26.629.004 KM potraživanja po osnovu nenaplaćene glavnice kredita na dan 31.12.2010. godine, čak 9.307.645 KM potraživanja u kategoriji nemoguće ili neizvjesne naplate, međutim Zavod i Vlada FBiH nisu zauzeli nikakav stav po pitanju istih. Po Zaključku Vlade FBiH (V broj 872/11 od 24.08.2011. godine), Razvojna banka FBiH je Vladi FBiH i Federalnom zavodu za zapošljavanje dostavila odgovor 27.09.2011. godine da im je Zaključak nejasan i kako ni jedna ugovorna strana zbog operativnih poteškoća nije ispunila svoje obaveze u cjelosti tako ni sam posao preuzimanja Projekta za podsticaj zapošljavanju nije okončan. Nakon ovog datuma, po navedenom pitanju, nije bilo službene korespondencije između Zavoda i Vlade FBiH, odnosno između Zavoda i Razvojne banke FBiH, niti su zauzimani zvanični stavovi u vezi konstatovanog iznosa potraživanja od 9.307.645 koji je u kategoriji nemoguće ili neizvjesne naplate.

Radi značajnosti problema naplate plasiranih kredita u periodu 2002. – 2004. godina, dajemo uporednu strukturu stanja nenaplaćene glavnice kredita prema zvaničnim izvještajima komisyonih banaka na kraju 2010. i 2013. godine, u KM:

Redni broj	Komisiona banka	Stanje nenaplaćene glavnice na dan 31.12.2010. godine	Stanje nenaplaćene glavnice na dan 31.12.2013. godine	Naplaćena glavnica u periodu 2010. – 2013. godina
1.	Sparkasse banka d.d.	18.216.906 KM	16.916.517 KM	1.300.389
2.	Intesa Sanpaolo banka d.d.	6.158.404 KM	6.004.780 KM	153.624
3.	Razvojna banka FBiH	2.253.694 KM	1.745.497 KM	508.197
	UKUPNO	26.629.004 KM	24.666.794 KM	1.962.210

Na osnovu uvida u knjigovodstvene evidencije Zavoda, konstatovali samo da potraživanja po osnovu glavnice za date kredite u periodu 2002. – 2004. godina na dan 31.12.2013. godine iznose 24.370.531 KM i da je isti manji za 295.263 KM u odnosu na konstatovano stanje prema izvještajima banaka komisyonara na isti dan (24.665.794 KM), iz kojeg razloga se ne može potvrditi da je, provedenim redovnim godišnjim popisom za 2013. godinu, izvršen popis stvarnih potraživanja i usklađivanje knjigovodstvenih evidencija sa evidencijama banaka komisyonara, po osnovu plasmana u periodu 2002. – 2004. godina, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Zbog navedenog se ne može potvrditi iskazano stanje potraživanja po pozajmicama datim pojedinincima u iznosu od 24.370.531 KM.

Upravni odbor Zavoda je 12.04.2013. godine donio Akcioni plan kojim se utvrđuju aktivnosti, rokovi, način izvještavanja i drugi elementi neophodni za neometano provođenje procesa revidiranja i uspostavljanja ažurne evidencije o korisnicima kreditnih sredstava plasiranih u periodu 2001. – 2004. godina. Za potrebe realizacije aktivnosti formirana su 4 tima, čijim radom rukovode vođe timova. Svaki tim radi nezavisno od drugog tima, prema dinamici koju vođa tima usaglasi sa direktorom (koordinator). Za početak realizacije aktivnosti utvrđenih Akcionim planom određen je 15.04.2013. godine, a krajnji rok za završetak utvrđenih aktivnosti nije određen. Menadžment Zavoda nije podnosio pismeni izvještaj Upravnom odboru o realizaciji donesenog Akcionog plana do vremena izrade revizorskog izvještaja, a na sjednici Upravnog odbora od 26.02.2014. godine, na kojoj je donesena Odluka o usvajanju Zbirnog izvještaja o godišnjem popisu u Federalnom zavodu za zapošljavanje sa stanjem na dan 31.12.2013. godine, samo je donesena Odluka da se nastavlja realizacija Akcionog plana.

U vezi provedenih aktivnosti na realizaciji Akcionog plana, direktora Zavoda je na sastanku održanom 05.03.2014. godine sa predstavnicima Ureda za reviziju iznio sljedeće stanje: 1) Od 1800 nenaplaćenih

kredita, za 202 korisnika su utvrdili da se ne slaže doznačeni iznos kreditnih sredstava prema knjigovodstvenim evidencijama sa odlukama Upravnog odbora o odobravanju kreditnih sredstava (sredstva doznačena u većem ili manjem iznosu); 2) u arhivi Federalnog zavoda nisu mogli da identifikuju postojanje i sadržaj potpisanih ugovora između Banaka komisionara i krajnjih korisnika; 3) izvršili su selekciju 1800 nenaplaćenih kredita i iste grupisali na: kredite iznad 50.000 KM i na kredite ispod 50.000 KM. Fokusirali su se na kredite iznad 50.000 KM, koji se odnose na 108 firmi i čine 90 % plasiranih sredstava, dok će preostalih 10 % rješavati u nekoj budućoj fazi. **Prema pismenoj zabilješci od strane odgovorne osobe od 15.07.2014. godine, od utvrđenih aktivnosti iz Akcionog plana, realizirano je sljedeće:** na osnovu raspoložive dokumentacije iz arhive Zavoda uspostavljen je pregled podataka o broju i datumu sjednice Upravnog odbora na kojoj je donesena odluka o plasmanu, dok je na osnovu uvida u izvode banaka komisionara uspostavljen pregled podataka o izvršenom plasmanu korisnicima. Dalje se navodi, da u arhivi Federalnog zavoda dosijei korisnika plasmana nisu formirani korektno na način da se iz odloženih dokumenata mogu utvrditi svi bitni podaci (broj i datum odluke plasmana, ukupno odobreni iznos, kamatna stopa, gejs period i rok povrata, odluke o reprogramu, otpisu,...). Radi upotpunjavanja kreditnih dosijea sa dokumentacijom koja nije uložena u arhivi Zavoda, upućen je zahtjev bankama komisionarima (Sparkasse banci, Intesa Sanpaolo banci i Razvojnoj banci FBiH) za dostavu podataka o navedenim korisnicima i tražena informacija o poduzetim pravnim radnjama radi povrata sredstava, statusu pokretnih i nepokretnih stvari kao sredstava namirenja u izvršnom postupku, odnosno objašnjenje razloga nepoduzimanja pravnih radnji. Prema novodima iz pismene zabilješke, Sparkasse banka d.d. do dana sačinjavanja ove informacije nije dostavila tražene podatke, a Intesa Sanpaolo banka d.d. i Razvojna banka FBiH su dostavile nepotpun izvještaj kojim nisu obuhvaćeni svi traženi podaci.

Druge provedene aktivnosti su poduzimane u procesu revidiranja i uspostavljanja ažurne evidencije o korisnicima kreditnih sredstava plasiranih u periodu 2002. – 2004. godina, koje se odnose na pregled, pravnu analizu i ocjenu cjelokupne ugovorne građe i druge dokumentacije, a u vezi ugovornih odnosa između Federalnog zavoda za zapošljavanje i Razvojne banke FBiH, kao i komisijonih banaka, te za pravna lica za koje obaveza povrata sredstava iznosi više od 50.000 KM, a koji čine preko 90 % ukupnih potraživanja. Za obavljanje navedenih poslova potpisan je ugovor o advokatskim uslugama sa Advokatskom kancelarijom Zulkić (6.000 KM) i ugovor o djelu sa 3 konsultanta (3 x 6.000 KM). **Glavni zaključak koji iznosi Zavod u pismenoj zabilješci (15.07.2014. godine), na bazi mišljenja angažovanog advokata, u vezi sadržaja cjelokupne ugovorne građe, je da Razvojna banka FBiH nije ispunila sve ugovorne obaveze, a koje proizilaze iz Zaključaka Vlada FBiH, odnosno nije putem svojih kadrovskih resursa i druge infrastrukture poduzimala aktivnosti na naplati, odnosno efikasnom vraćanju kredita plasiranih putem komercijalnih banaka. Komercijalne banke, i pored sadržaja kasnije zaključenih ugovora, i dalje obavljaju komisione poslove, u segmentu naplate potraživanja, ali sa niskim učincima i prema kontradiktornom kriteriju vredovanja rezultata rada, odnosno ostvarene naplate, prema kojem je provizija banke komisionara u ekvivalenciji sa nenaplaćenim saldonom (ukupnim portfolijem) dospjelog duga po kreditima. Vezano za rad konsultanata po ugovorima o djelu, značajnim smatramo za istaći da iako su isti angažovani za obavljanje procjene, statusa plasiranih kreditnih sredstava sa preporukama aktivnosti koje je potrebno sprovesti sa ciljem naplate potraživanja Zavoda, po komisijonim kreditima u periodu 2001. – 2005. godina, za pravna lica kojima su plasirana sredstva veća od 50.000 KM, a koja čine preko 90 % ukupnih potraživanja po navedenom osnovu, konsultanti nisu mogli donijeti tačnu procjenu o mogućoj naplati obaveza iz obrađenih kreditnih partija samo na osnovu dostupnih podataka iz finansijskih izvještaja krajnjih korisnika kreditnih sredstava koje su analizirali.** Dostavljeni Zaključak o statusu pravnih lica koji su bili predmetom analize istih, sa ciljem procjene naplate, od 17.02.2014. godine, u čijem prilogu se nalazi 8 spiskova pravnih lica razvrstanih po kategorijama, Zavod je prihvatio kao izvršenje ugovorene obaveze. U navedenim prilogima izvještaja, pravna lica su razvrstana na sljedeći način:

Prilog 1	Pregled pravnih lica za koja su utvrđeni pogrešni JIB brojevu i za koje još nije izvršena pravilna identifikacija
Prilog 2	Pregled pravnih lica u stečaju čiji dug iznosi 2,4 miliona KM, odnosno 10 % ukupno datih kredita
Prilog 3	Pregled pravnih lica koja su promijenila naziv ili vlasnika (940.000 KM duga)
Prilog 4	Pregled pravnih lica koja imaju kredite koji nisu vraćeni prema evidencijama Federalnog zavoda za zapošljavanje, a imaju aktivne transakcijske račune (oko 3,5 miliona KM duga)

Prilog 5	Pregled pravnih lica koja su trajno izbrisana iz sudskog registra usljed stečaja, odnosno nedovoljne količine novca za stečaj (oko 1 milion KM duga)
Prilog 6	Pregled pravnih lica koja ne izvršavaju obavezu finansijskog izvještavanja od 2008. godine, i ova lica imaju oko 6,7 miliona KM duga
Prilog 7	Pregled pravnih lica koja ne izvršavaju obavezu finansijskog izvještavanja od 2009 – 2012. godine, i ova lica imaju oko 4,4 miliona KM duga
Prilog 8	Pregled pravnih lica čiji računi su blokirani kao rezultat ne vraćanja kredita od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje, i ova lica imaju oko 10,3 miliona KM duga

Na osnovu Izvještaja o radu konsultanata, Federalni zavod je u pismenoj zabilješci konstatovao da određeni broj pravnih lica/ korisnika kreditnih sredstava nije mogao biti identifikovan prema ID broju/ JMBG, i da isti nije bio informisan da je određeni broj lica u stečaju, da im je promijenjen naziv i/ili vlasnik ili da su trajno izbrisani iz sudskog registra usljed stečaja. Navedene podatke Federalni zavod još uvijek nije koristio u svrhu poduzimanja adekvatnih mjera i aktivnosti prema nadležnim organima i institucijama u cilju rješavanja nastale situacije u vezi dospjelih a nenaplaćenih potraživanja po kreditnim plasmanima u periodu 2002. – 2004. godina u iznosu od 24.370.531 KM.

Uvažavajući činjenicu da se radi o značajnom iznosu potraživanja za date kredite potrebno je nastaviti započete aktivnosti na realizaciji Akcionog plana i istim utvrditi rokove za realizaciju planiranih aktivnosti;

Potrebno je da Federalni zavod, za nadležne organe i institucije, sačini realan Izvještaj o stanju i mogućnosti naplate dospjelih i nenaplaćenih plasmana iz perioda 2002. – 2004. godina, za koje je isti snosio i rizik povrata, a realizacija vršena putem banaka komisionara (24.370.531 KM). Na osnovu konstatovanog stanja utvrditi prijedloge za rješavanje navedenog problema i iste uputiti nadležnim organima i institucijama, u cilju rješavanja istog i donošenja potrebnih odluka od strane Upravnog odbora, odnosno Vlade FBiH;

Izvršiti usklađivanje salda glavnice po kreditima plasiranim iz kreditnih revolving linija putem komisionih banaka za pravna i fizička lica iskazanih u knjigovodstva Federalnog zavoda, sa saldima iskazanim u komercijalnim bankama;

Godišnji popis u cijelosti izvršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu u FBiH;

9.2 Dugoročni depoziti (za plasman sredstava putem kreditnih linija)

Dugoročni depozit kod Razvojne banke FBiH (25.399.249 KM) je, kao što smo naprijed naveli, formiran na osnovu Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga i Ugovora o formiranju namjenskog depozita. Iz sredstva navedenog depozita je 2005. godine formirana kreditna linija za podsticaj zapošljavanju (KL 260), 2006. godine kreditna linija za zapošljavanje demobiliziranih boraca (KL 266), 2010. godine kreditna linija za održavanje zaposlenosti (KL 010) i 2012. godine kreditne linije za očuvanje postojeće zaposlenosti u preduzeću Konjuh d.d. Živinice (KL 13) i u preduzeću Krivaja d.o.o. Zavidovići (KL 12). **Razvojna banka FBiH snosi rizik plasmana sredstava po kreditnim linijama KL 260 (podsticaj zaposlenosti) i KL 010 (održavanje zaposlenosti), a Federalni zavod je u obavezi da Banci jednokratno regresira 2 % iznosa plasiranog kredita, za smanjenje rizika. Za kreditne linije KL 266 (zapošljavanje demobiliziranih boraca), KL 13 (Konjuh d.d. Živinice) i KL 12 (Krivaja d.o.o. Zavidovići), rizik plasmana snosi Federalni zavod.**

Tačkom 10. Programa definirani su monitoring kredita (obaveza vraćanja kreditnih sredstava i obaveza ostvarivanja efekata zapošljavanja) i kaznene mjere za nenamjensko korištenje sredstava. U slučaju nenamjenskog korištenja sredstava predviđen je raskid ugovora i trenutno dospjeće kredita za naplatu. Pored toga, korisniku se obračunava i naplaćuje kaznena kamata u visini zakonske zatezne kamate. Također, u slučaju neizvršavanja ugovorene obaveze, po osnovu zapošljavanja potrebnog broja novih radnika, predviđen je povrat dijela kredita u procentu koji odgovara učešću broja nezaposlenih radnika u broju koji je trebalo da bude zaposlen, i za taj iznos obračunata zatezna kamata za period do povrata kredita, s obzirom na to da se i ovaj prekršaj tretira kako nenamjensko korištenje sredstava. Prema prezentiranoj dokumentaciji, **Federalni zavod je u 2013. godini provodio monitoring** prema sljedećem

redosljediu: provjera ugovora i ugovorenih obaveza koje se odnose na zapošljavanje radnika i održavanje postojeg nivoa zaposlenosti; elektronska provjera putem portala Porezne uprave FBiH o kretanju zaposlenosti; upoređivanje brojnog stanja zaposlenih sa stanjem u vrijeme realizacije kreditnih sredstava; dostavljanje upozorenja svim korisnicima – prekršiocima ugovora koji nisu izvršili preuzete obaveze; provjera dostavljenih odgovora korisnika i ažuriranje dokumentacije, kao i slanje naloga Razvojnoj banci FBiH radi pokretanja pravnih radnji protiv korisnika koji nisu izvršili ugovorene obaveze.

Iz kreditne linije za podsticaj zapošljavanju (KL 260) krediti se odobravaju prema djelatnosti korisnika pod sljedećim uslovima:

Redni broj	Djelatnost	Iznos kredita po novouposlenom radniku (KM)	Rok otplate (godina)	Grace period (mjeseci)	Kamatna stopa (%)
1.	Industrija	25.000	7	12	4 %
2.	Zanatstvo i usluge	15.000	7	12	4 %
3.	Poljoprivreda	10.000	7	24	3 %

Prema prezentiranim pomoćnim evidencijama, iz navedene kreditne linije, 114 pravnih lica je do kraja 2013. godine koristilo i uredno izmirilo obaveze po uzetim kreditima u ukupnom iznosu od 21.797.143 KM, trenutno je u otplati otplati 28 kredita sa ugovorenim iznosom kreditnog zaduženja od 12.750.566 KM, od čega ostatak duga za glavnice iznosi 9.055.986 KM. **U 2013. godini, su putem ove kreditne linije plasirana 2 kredita**, u ukupnom iznosu od 60.000 KM, uz obavezu zapošljavanja 3 nova radnika, i to za: ROYAL FISH d.o.o. Jablanica 10.000 KM za zapošljavanje 1 osobe i Vizija d.o.o. Visoko 50.000 KM za zapošljavanje 2 osobe. Protiv 16 pravnih lica, koja su razvrstana u kategoriju „E“, Razvojna banka FBiH je pokrenula pravne radnje za naplatu potraživanja (ugovoreni iznos 2.285.180 KM, od čega je ostatak duga 1.391.453 KM što je **9,25 %** od 15.035.746 KM plasiranih sredstava iz kreditne linije za podsticaj zapošljavanju).

Iz kreditne linije za održavanje zaposlenosti (KL 010) krediti su namijenjeni za zadržavanje zaposlenih u radno aktivnim sredinama kroz osiguranje potrebnih likvidnih sredstava za neometano obavljanje poslovnih aktivnosti, pod sljedećim uslovima:

Redni broj	Iznos kredita (KM)	Rok otplate (mjeseci)	Grace period (mjeseci)	Kamatna stopa (%)
1.	Minimalno 15.000 KM, Maksimalno 500.000 KM ili 5.000 KM po zaposlenom	do 36 mjeseci, uključujući grace period	do 6 mjeseci	4 %

Prema prezentiranim pomoćnim evidencijama, iz kreditne linije za održavanje zaposlenosti (KL 010), 6 pravnih lica je do kraja 2013. godine koristilo i uredno izmirilo obaveze po uzetim kreditima u ukupnom iznosu od 1.675.000 KM, trenutno je u otplati 17 kredita sa ugovorenim iznosom kreditnog zaduženja od 4.970.000 KM, od čega ostatak duga za glavnice iznosi 2.810.593 KM. **U 2013. godini, su putem ove kreditne linije plasirana četiri kredita, u ukupnom iznosu od 1.550.000 KM**, uz obavezu zadržavanja 310 uposlenika, i to za: MC STELLA d.o.o. Velika Kladaša 150.000 KM za održavanje 30 radnih mjesta, Mrkulić Company d.o.o. Ilidža 500.000 KM za održavanje 100 radnih mjesta; MS WOODS d.d. Sarajevo 500.000 KM za održavanje 100 radnih mjesta i Vegafruit Gradačac 400.000 KM za održavanje 80 radnih mjesta. **Ni jedan korisnik kreditnih sredstava iz kreditne linije za održavanje zaposlenosti nije utužen, odnosno svi uredno izmiruju ugovorene finansijske obaveze.**

U skladu sa Programom dugoročnih plasmana, Federalni zavod je proveo redovnu kontrolu zaposlenosti kod pravnih subjekata - korisnika kreditnih sredstava iz navedenih kreditnih linija, i uvidom u matične evidencije Porezne uprave FBiH ustanovio **da 16 korisnika kredita na kreditnoj liniji za podsticaj zapošljavanju (KL 260) i 6 korisnika kredita na kreditnoj liniji za održavanje zaposlenosti (KL 010) nije ispoštovalo obavezu zapošljavanja određenog broja osoba sa evidencije nezaposlenih**, odnosno zadržavanja ugovorenog broja zaposlenih radnika u radnom odnosu tokom otplatnog perioda. Od Razvojne banke FBiH je 21.03.2014. godine zatraženo da pokrene pravne radnje, u skladu sa Ugovorom.

Imajući u vidu naprijed navedeno, može se konstatovati da je od ukupnog iznosa dugoročnog depozita kod Razvojne banke FBiH (25.399.249 KM), putem kreditnih linija za podsticaj zapošljavanju i za održavanje zaposlenosti na dan 31.12.2013. godine bilo iskorišteno 20.005.746 KM, od čega je 1.391.453 KM u kategoriji „E“ i utuženo, zašto rizik plasmana snosi Razvojna banka FBiH.

Kreditna linija za zapošljavanje demobiliziranih boraca (KL 266) formirana je 2006. godine izdvajanjem sredstava iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH u iznosu od **4.000.000 KM**, na osnovu Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju. **Rizik plasmana sredstava snosi Federalni zavod**, a sredstva se plasiraju pod sljedećim uslovima:

Redni broj	Djelatnost	Iznos kredita po novouposlenom radniku (KM)	Rok otplate (godina)	Grace period (mjeseci)	Kamatna stopa (%)
1.	Industrija	25.000	7	12	4 %
2.	Zanatstvo i usluge	15.000	7	12	4 %
3.	Poljoprivreda	10.000	7	24	3 %

U 2013. godini, po osnovu datih kredita za zapošljavanje demobiliziranih boraca **naplaćeno je samo 74.620 KM** (glavnica 68.673 KM, kamate 5.947 KM). Prema prezentiranim pomoćnim evidencijama, 22 pravna lica su u periodu od 2006 - 2013. godine koristila i uredno izmirilo obaveze po uzetim kreditima iz navedene kreditne linije u ukupnom iznosu od 1.050.000 KM, trenutno je u otplati 5 kredita sa ugovorenim iznosom kreditnog zaduženja od 485.000 KM, od čega ostatak duga po istim za glavnicu iznosi 379.570 KM. Izvršenim monitoringom od strane Zavoda, prema podacima Porezne uprave FBiH, utvrđeno je da ovih 5 korisnika kreditnih sredstava ima evidentirano samo 5 zaposlenika, što je za 11 zaposlenika manje u odnosu na planirani nivo zaposlenosti. **Protiv 21 pravnog lica**, koja su razvrstana u kategoriju „E“, Razvojna banka FBiH, u svojstvu komisionara, **poduzima pravne radnje za naplatu potraživanja** (ugovoreni iznos 1.510.000 KM, od čega ostatak duga iznosi 1.250.000 KM koji iznos predstavlja **62,66 %** od 1.995.000 KM plasmana u toku, iz kreditne linije za zapošljavanje demobiliziranih boraca). **Od 21 utuženog korisnika, čak 5 ima dug po glavnici preko 100.000 KM** (Flores Uskoplje d.o.o. Gornji Vakuf 291.666 KM, Mazalović d.o.o. Kladanj 233.021 KM, V&V POLJOPROMET Bosanska Krupa 172.220 KM, S.R. Mini farma Desetka Zavidovići 143.751 KM, EKO MILK HOLSTEIN Zavidovići 141.953 KM). Prema prezentiranim pomoćnim i knjigovodstvenim evidencijama, od formiranog depozita u početnom iznosu od 4.000.000 KM, sa 31.12.2013. godine je ostalo neiskorišteno 955.000 KM i navedeno stanje nije mijenjano gotovo pune dvije godine. U 2013. godini, iz ove kreditne linije, Upravni odbor Zavoda je odobrio kredit preduzeću SENSO SAN d.o.o. iz Kreševa u iznosu od 300.000 KM, koji već kasni sa izmirenjem ugovorenih obaveza, što smo detaljnije pojasnili u dijelu Izvještaja – Kapitalni izdaci (Tačka 7.1.2.1. Izvještaja). **Imajući u vidu da je 62,66 % plasmana u toku sporno sa stanovišta izmirenja ugovorenih obaveza i da Federalni zavod odobrava i snosi rizik plasmana, da je u 2013. godini naplaćeno samo 68.673 KM po glavnici, mišljenja smo da bi trebalo prespitati plasiranje sredstva putem kreditne linije za zapošljavanje demobiliziranih boraca, a mogućnost pripajanja neiskorištenih sredstva depozita u iznosu od 955.000 KM namjenskom depozitu kod Razvojne banke FBiH, za realizaciju Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju putem kreditnih linija, za koje rizik povrata plasmana snosi Banka, i prilikom odobravanja koristi strožije bankarske procedure.**

Potrebno je izvršiti analizu do sada plasiranih kredita i preispitati opravdanost postojanja kreditne linije za zapošljavanje demobiliziranih boraca za čiji plasman sredstava rizik povrata snosi Federalni zavod, kao i mogućnost pripajanja neiskorištenih sredstava namjenskom depozitu kod Razvojne banke FBiH za čiji plasman sredstava rizik snosi Banka, imajući u vidu da su za 62,66 % plasmana iz navedene kreditne linije poduzete pravne radnje za prisilnu naplatu sredstava;

Kreditne linije za očuvanje postojeće zaposlenosti u preduzeću Konjuh d.d. Živinice (KL 13) i u preduzeću Krivaja d.o.o. Zavidovići (KL 12) formirane su u 2012. godine izdvajanjem sredstava iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH u iznosu od **2.500.000 KM i 6.000.000 KM**, na osnovu Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju. Detaljnije o plasmanu sredstava iz navedenih kreditnih linija smo pojasnili u dijelu koji se odnosi na Kapitalne izdatke Federalnog zavoda (tačka 7.1.2.1. Izvještaja), u kojem dijelu smo dali i odgovarajuće preporuke.

Rizik plasmana sredstava snosi Federalni zavod, a sredstva su plasirana pod sljedećim uslovima:

Redni broj	Kreditna linija	Iznos kredita (KM)	Rok otplate (mjeseci)	Grace period (mjeseci)	Kamatna stopa (%)
1.	Konjuh d.d. Živinice (KL 13)	2.500.000	48	12	3 %

2.	Krivaja d.o.o. Zavidovići (KL 12)	6.000.000	60	12	3 %
----	--------------------------------------	-----------	----	----	-----

Iako je Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju predvidio da će Razvojna banka jednom godišnje pripremiti sveobuhvatan izvještaj koji uključuje i izvještaj o naplati kredita, stanju revolving fonda, te o identifikovanim problemima i poduzetim radnjama, kao i da će Banka i Zavod jednom godišnje podnijeti izvještaj Vladi FBiH o stanju i efektima Programa, navedeno nije realizovano. Također smo konstatovali da Federalni zavod nije podnio izvještaj o realizaciji Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju za 2013. godinu Upravnom odboru Zavoda.

Potrebno je da Federalni zavod, u skladu sa Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju, podnese godišnji izvještaj Vladi FBiH o stanju i efektima navedenog Programa i preispita opravdanost postojećih modela kreditiranja. Također je potrebno da se isti izvještaj podnosi i Upravnom odboru;

9.3 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Novčana sredstva, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani su na dan 31.12.2013. godine iskazani u iznosu od **25.504.204 KM**, u okviru kojih se na novčana sredstva odnosi **15.808.247 KM**, na kratkoročna potraživanja **3.830.929 KM** i na sumnjiva i sporna potraživanja po depozitu **459.000 KM**. U okviru kratkoročnih potraživanja, najznačajnija potraživanja se odnose na: potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge (avansi za Informacioni sistem) 2.049.584 KM, dospjela potraživanja za kamate po datim dugoročnim plasmanima (Konjuh d.d. Živinice i Krivaja d.o.o. Zavidovići) 220.825 KM, sumnjiva i sporna potraživanja **1.205.285 KM**.

Sumnjiva i sporna potraživanja su iskazana u iznosu od **1.205.285 KM**, od čega se **568.094 KM** odnosi na potraživanja koja su pripadala Agenciji za rad i zapošljavanje BiH, a ista su u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH prebačena na Federalni zavod (potraživanja od pravnih lica: Kedly d.o.o. Sarajevo, Akvamed d.o.o. Olovo, Tara - Drina d.o.o. Sarajevo (pravni sljednik Vlašić Milka), ZZ Dar Vranica Gornji Vakuf - Uskoplje i potraživanja iz likvidacione mase BH banke), **195.387 KM na potraživanje po osnovu pozajmice iz ranijeg perioda preduzeću „Bukovac-Miljkovac“ iz Doboja na ime realizacije projekta mini mljekare i 10.000 KM na potraživanje od preduzeća PTUD Azem d.o.o. iz Travnika**. Nakon poduzimanja pravnih radnji, od strane Federalnog zavoda, pred nadležnim sudom u cilju naplate navedenih potraživanja, donesena su izvršna sudska rješenja, koja nisu mogla biti realizovana dijelom zbog objektivnih okolnosti (gašenje firmi, nemogućnosti izvršenja nad imovinom dužnika zbog neraspolaganja pokretnom imovinom i novčanim sredstvima, blokada računa dužnika, pokretanja likvidacionih i stačajnih postupaka). **Navedeno stanje je nepromijenjeno u odnosu na period**. U Zbirnom izvještaju o redovnom godišnjem popisu u Federalnom zavodu sa stanjem na dan 31.12.2013. godine, kojeg je 26.02.2014. godine usvojio Upravni odbor, data je konstatacija da je neophodno i dalje poduzimati sve raspoložive pravne radnje radi naplate istih.

U okviru sumnjivih i spornih potraživanja, **431.804 KM se odnosi na potraživanja za dospjela a nenaplaćena potraživanja za socijalno osiguranje**, po potpisanim Sporazumima sa kantonalnim službama za zapošljavanje i pravnim osobama dužnicima, koji su u razdoblju 1992. – 2005. godina imali u strukturi kapitala 50 % i više državnog kapitala, a u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje („Službene novine FBiH“, broj 25/06 i 52/09). **U 2013. godini je evidentirana naplata po navedenom osnovu samo u iznosu od 30.370 KM**.

Pravovremeno poduzimati aktivnosti na naplati potraživanja po osnovu dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima;

Sumnjiva i sporna potraživanja po depozitu su iskazana u iznosu od **459.000 KM**, a odnose se na potraživanja po osnovu više ugovora o namjenskom depozitu iz **2003. godine** kod ABS banke (sadašnja Sparkasse banka d.d. Sarajevo). Sredstva Federalnog zavoda su bila deponovana na 90 dana i služila su kao kolateral za odobrenje kredita od strane ABS banke slijedećim pravnim licima: Vlašić Milk d.o.o. Travnik (390.000 KM), Tipo d.o.o. Odžak (dug sveden na 60.000 KM) i Gramis Company d.o.o. Kladanj (dug sveden

na 9.000 KM). Odredbama ugovora o namjenskom depozitu je definisano da deponovana sredstva Zavoda kod banke služe kao kolateral za odobrenje kredita navedenim korisnicima. U istim je definisana sljedeća odredba: „Sredstva se deponuju na rok od 120 dana. Banka je dužna da sredstva vrati deponentu najkasnije u roku od dva dana od dana naplate svojih potraživanja od korisnika kredita. U slučaju da korisnik kredita ne izmiri svoj dug prema Banci u roku prema ugovoru o kreditu, deponent (Federalni zavod) ovlašćuje banku da automatski produži rok važenja ugovora o namjenskom depozitu do konačnog izmirenja duga po kreditu ili da u cjelosti naplati dati kredit“. Federalni zavod je od Sparkasse banke d.d. Sarajevo, kao pravnog sljednika ABS banke više puta upućivao zahtjev za dostavu istorijata kredita navedenih dužnika i povrat deponovanih sredstava Federalnog zavoda u iznosu od 459.000 KM, sa pripadajućom kamatom od 2% godišnje, a kako Banka nije reagovala, Federalni zavod se 13.12.2012. godine obratio Agenciju za bankarstvo, koja je nadležna da vrši nadzora nad poslovanjem banka. Banka je 22.01.2013. godine obavijestila Federalni zavod i istakla da u vezi sa poduzetim radnjama, u cilju povrata deponovanih sredstava Zavodu, ona nije imala osnova za vršenje naplate prema korisnicima kredita obzirom da je naplatila svoja potraživanja iz sredstava oročenog depozita Federalnog zavoda. Na navedeno, Federalni zavod je tek 27.12.2013. godine poslao dopis prema Banci u kojem ističe da namirenje Banke iz deponovanih sredstava Zavoda, bez pokretanja postupka naplate kredita od korisnika kredita prinudnim putem, predstavlja neizvršenje ugovorene obaveze Banke iz člana 3. stav 3. Ugovora o namjenskom depozitu, a 15.01.2014. godine dopis u kojem ističe da ukoliko Banka ne poduzme sve raspoložive radnje kako bi vratila preostali dug, u skladu sa članom 6. Ugovora o namjenskom depozitu Zavod će biti prinuđen da zaštitu prava traži sudskim putem. **U dopisu od 20.01.2014. godine, Banka je još jednom ponovila raniji stav i istakla da je Banka naplatom duga kredita iz sredstava oročenog depozita naplatila svoje potraživanje, te banka nema osnova za dalje vršenje naplate prema korisnicima kredita. Zbog naprijed navedenog, konstatujemo da iako je Zavod u 2013. godini poduzimao određene aktivnosti u cilju povrata deponovanih sredstava, ne može se potvrditi da su iste bile i dovoljne, odnosno da su poduzete sve zakonske mjere na povratu sredstava depozita u iznosu od 459.000 KM.**

Potrebno je da Zavod poduzme sve raspoložive pravne radnje u cilju povrata deponovanih sredstava kod ABS banke (sadašnja Sparkasse d.d.) u iznosu od 459.000 KM, koja su iskorištena u skladu sa ugovorom kao kolateral za naplatu potraživanja od korisnika kredita.

10. KOMENTAR

U ostavljenom roku Federalni zavod za zapošljavanje je 24.09.2014. godine dostavio Očitovanje na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2013. godinu, u kojem nas obavještavaju da isti prihvataju u cjelosti. Obzirom da u Očitovanju nisu date primjedbe na dostavljeni Nacrt Izvještaja isti predstavlja konačan Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2013. godinu.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Mirsada Janjos, dipl. oec.

Vođa tima:

Nasiha Biberović, dipl. oec.

Član tima:

Seida Isaković, dipl. oec.

III. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja Federalnog zavoda za 2013. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Potrebno je da Upravni odbor poduzme aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, njegovim izmjenama i dopunama i Statutom zavoda, formirala Savjetodavna komisija;

Izvršiti popunu sistematizovanog radnog mjesta internog revizora kako bi interna revizija otpočela sa radom u skladu sa Zakonom o internoj reviziji, u cilju unapređenja sistema internih kontrola i osiguranja kontinuiranog nadzora nad poslovanjem Federalnog zavoda;

Donijeti Računovodstvene politike kao dio sistema internih kontrola, što je obaveza u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika a koje se odnose i na vanbudžetske korisnike. Istima je naročito potrebno definisati način knjiženja specifičnih poslovnih događaja koji su karakteristični za Zavod;

U saradnji sa resornim ministarstvom okončati aktivnosti u cilju da Izmjene i dopune Statuta dobiju saglasnost Vlade FBiH, u skladu sa zakonom;

Izvršiti procjenu rizika usklađivanja naknada za demobilisane branioce, obzirom da problem može uticati na finansijsku likvidnost, stabilnost i održivost kako kantonalnih službi za zapošljavanje tako i Federalnog zavoda, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere putem Upravnog odbora Vlade FBiH i Parlamenta FBiH, uvažavajući činjenicu da odlaganje rješavanja navedenog problema eventualno može uvećati obaveze za sudske troškove i zatezne kamate;

U saradnji sa resornim ministarstvom poduzimati aktivnosti, koje će osigurati da finansijski plan i njegove izmjene i dopune dobiju saglasnost od Vlade FBiH i Parlamenta FBiH u skladu sa zakonskim propisima, a prije početka implementacije istih;

U saradnji sa resornim ministarstvom, poduzeti aktivnosti na usaglašavanju odredbi članova 4. i 51. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba sa Zakonom o budžetima u FBiH;

Potrebno je da Federalni zavod osigura dosljednu implementaciju članova 51. i 53. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u dijelu podnošenja objedinjenih finansijskih planova službi za zapošljavanje federalnom ministarstvu i u dijelu ocjenjivanja poslovanja službi;

U saradnji sa ministarstvima koja su bila nosioci implementacije Programa podsticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi i Intesa Sanpaolo bankom d.d. Sarajevo poduzeti sve mjere kako bi se utvrdilo stvarno stanje izvršenih plasmana prilikom realizacije navedenog programa, te u skladu sa konstatovanim poduzeti sve zakonom propisane mjere i aktivnosti u cilju regulisanja statusa potraživanja po dugoročnom depozitu u iznosu od 133.920 KM, u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;

U saradnji sa ostalim nadležnim organima i institucijama, kao i kantonalnim službama za zapošljavanje, poduzeti aktivnosti kako bi se harmonizirala osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao i administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje u cilju namjenskog korištenja prikupljenih doprinosa za nezaposlenost i ravnomjernog ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba u Federaciji BiH;

Utvrđiti kriterije na osnovu kojih će se vršiti raspodjela nedostajućih sredstva po zahtjevima kantonalnih službi u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica;

Osigurati adekvatnu kontrolu nad utroškom sredstava doznačavanih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom kao i izvještavanje koje će pružati informaciju u koje namjene i na koji način su sredstva utrošena;

Osigurati da se u skladu sa odredbama Sporazuma, najmanje jedanput kvartalno od strane potpisnika Sporazuma vrše analize realizacije planiranih aktivnosti u okviru SSNEP-a, te da se u skladu sa nalazima eventualno utvrde dodatne mjere u daljnjoj implementaciji Sporazuma;

Usvajanje Programa za zapošljavanje vršiti pravovremeno na osnovu sredstava planiranih Finansijskim planom, kako bi realizacija istih bila u skladu sa planom, u cilju smanjenja stope nezaposlenosti;

Poduzeti sve zakonom propisane mjere i aktivnosti kako bi preduzeće SENSO SAN d.o.o. Kreševo dosljedno ispoštovalo sve prihvaćene obaveze u pogledu zapošljavanja demobiliziranih boraca i izmirenja dospjelih obaveza po odobrenom kreditu od strane Upravnog odbora u 2013. godini u iznosu od 300.000 KM;

Poduzeti sve zakonom propisane mjere i aktivnosti kako bi preduzeća IP Krivaja d.o.o.- u stečaju Zavidovići i Konjuh d.d. Živinice ispoštovala sve prihvaćene obaveze u pogledu zadržavanja predviđenog broja zaposlenih radnika i u pogledu izmirenja dospjelih obaveza po odobrenim kreditima. Također je potrebno poduzeti sve neophodne aktivnosti u cilju upisivanja hipoteke nad nekretninama IP Krivaja d.o.o. u stečaju Zavidovići u Zemljišne knjige;

Potrebno je osigurati da izvršenje svih planiranih aktivnosti bude u skladu sa Finansijskim planom Federalnog zavoda za zapošljavanje usvojenim od strane Upravnog odbora i Parlamenta FBiH, a naročito u dijelu realizacije nabavki, odnosno potpisivanja ugovora o nabavci roba i usluga. Također je potrebno osigurati da izvještaji o izvršenju finansijskog plana sadrže sve bitne informacije potrebne za njegovo razumijevanje od strane svih korisnika, uključujući razloge i pojašnjenja za značajno manje, odnosno veće ostvarenje planiranih pozicija;

Planiranje pozicije kapitalnih izdataka vršiti analitički i na osnovu realnih ulaznih podataka, u cilju efikasnog praćenja izvršenja finansijskog plana, kao i ispravnog evidentiranja kapitalnih izdataka i realnog izvještavanja svih korisnika finansijskih izvještaja;

Osigurati dosljedno poštivanje potpisanih ugovora o nabavkama, u dijelu koji se odnosi na postavljene rokove i mjesto izvršenja ugovorene obaveze, odnosno realizacije istih;

Potrebno je osigurati da se u ugovorima sa dobavljačima roba i usluga u potpunosti zaštite interesi Federalnog zavoda, a naročito u pogledu definisanja odredbi koje predviđaju bankarske garancije za date avanse, kao i uslovljavanje plaćanja isporukom roba i usluga, uzimajući u obzir potencijalne rizike koji se mogu odraziti na poslovanje Federalnog zavoda;

Potrebno je izvršiti analizu svih kupljenih i isporučenih licenci za potrebe uspostavljanja Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a) u iznosu od 1.640.295 KM, a naročito u dijelu utvrđivanja datuma aktiviranja istih, obzirom da je u cijenu uključeno i tekuće održavanje licenci za 1. godinu (357.435 KM) i da Jedinstveni informacioni sistem (JIS) prema utvrđenom dinamičkom planu treba da profunkcionište tek u februaru 2015. godine, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti u cilju zaštite interesa Zavoda;

Uvažavajući činjenicu da se radi o značajnom iznosu potraživanja za date kredite potrebno je nastaviti započete aktivnosti na realizaciji Akcionog plana i istim utvrditi rokove za realizaciju planiranih aktivnosti;

Potrebno je da Federalni zavod, za nadležne organe i institucije, sačini realan Izvještaj o stanju i mogućnosti naplate dospjelih i nenaplaćenih plasmana iz perioda 2002. – 2004. godina, za koje je isti snosio i rizik povrata, a realizacija vršena putem banaka komisionara (24.370.531 KM). Na osnovu konstatovanog stanja utvrditi prijedloge za rješavanje navedenog problema i iste uputiti nadležnim organima i institucijama, u cilju rješavanja istog i donošenja potrebnih odluka od strane Upravnog odbora, odnosno Vlade FBiH;

Izvršiti usklađivanje salda glavnice po kreditima plasiranim iz kreditnih revolving linija putem komisionih banaka za pravna i fizička lica iskazanih u knjigovodstva Federalnog zavoda, sa saldima iskazanim u komercijalnim bankama;

Godišnji popis u cijelosti izvršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu u FBiH;

Potrebno je izvršiti analizu do sada plasiranih kredita i preispitati opravdanost postojanja kreditne linije za zapošljavanje demobiliziranih boraca za čiji plasman sredstava rizik povrata snosi Federalni zavod, kao i mogućnost pripajanja neiskorištenih sredstava namjenskom depozitu kod Razvojne banke FBiH za čiji plasman sredstava rizik snosi Banka, imajući u vidu da su za 62,66 % plasmana iz navedene kreditne linije poduzete pravne radnje za prisilnu naplatu sredstava;

Potrebno je da Federalni zavod, u skladu sa Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju, podnese godišnji izvještaj Vladi FBiH o stanju i efektima navedenog Programa i preispita opravdanost postojećih modela kreditiranja. Također je potrebno da se isti izvještaj podnosi i Upravnom odboru;

Pravovremeno poduzimati aktivnosti na naplati potraživanja po osnovu dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima;

Potrebno je da Zavod poduzme sve raspoložive pravne radnje u cilju povrata deponovanih sredstava kod ABS banke (sadašnja Sparkasse d.d.) u iznosu od 459.000 KM, koja su iskorištena u skladu sa ugovorom kao kolateral za naplatu potraživanja od korisnika kredita.

IV. PRILOG
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Pregled rashoda za 2013. godinu
Naziv institucije: FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-2)	Procenat 4/2x100
		u predhodnoj godini	u tekućoj godini		
1	2	3	4	5	6
A. Tekući rashodi (1+2+3+4)	45.851.700	28.196.195	33.626.393	-12.225.307	73,34
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.359.092	2.101.866	2.302.936	-56.156	97,62
Bruto plaće i naknade	1.957.880	1.822.715	1.945.444	-12.436	99,36
Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	401.212	279.151	357.492	-43.720	89,10
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	205.710	192.022	204.899	-811	99,61
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1.506.280	1.007.631	1.191.271	-315.009	79,09
Putni troškovi	32.000	17.076	16.875	-15.125	52,73
Izdaci za energiju	45.000	42.608	35.814	-9.186	79,59
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	55.000	46.347	49.326	-5.674	89,68
Nabavka materijala i sitnog inventara	43.000	33.664	33.736	-9.264	78,46
Izdaci za usluge prevoza i goriva	18.000	16.225	14.915	-3.085	82,86
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	25.000	7.681	4.809	-20.191	19,24
Izdaci za tekuće održavanje	96.000	67.921	31.164	-64.836	32,46
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	521.000	523.853	402.262	-118.738	77,21
Ugovorene i druge posebne usluge	671.280	252.256	602.370	-68.910	89,73
4. Tekući transferi	41.780.618	24.894.676	29.927.287	-11.853.331	71,63
Tekući transferi drugim nivoima vlasti	-	22.682.541	22.065.572	22.065.572	-
Tekući transferi pojedincima	-	573.700	576.300	576.300	-
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	-	84.898	394.092	394.092	-
Subvencije javnim preduzećima	-	417.660	1.042.161	1.042.161	-
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	-	1.135.877	5.849.162	5.849.162	-
B. Kapitalni izdaci (5)	3.610.000	15.148	9.979	-3.600.021	0,28
5. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	3.610.000	15.148	9.979	-3.600.021	0,28
Nabavka opreme	1.980.000	7.324	9.979	-1.970.021	0,50
Nabavka osnovne imovine u obliku prava	1.630.000	7.824	0	-1.630.000	0
C. Ostale isplate (6)	1.120.000	9.154.540	1.389.249	269.249	124,04
6. Izdaci za finansijsku imovinu	1.120.000	9.154.540	1.389.249	269.249	124,04

RASHODI (A+B+C):	50.581.700	37.365.883	35.025.621	-15.556.079	69,25
-------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--------------------	--------------

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine			
Naziv institucije: FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE			
Opis	31.12.2012	31.12.2013	Procenat (3/2)
1	2	3	4
A) Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+2+3+4+5)	12.582.554	25.504.204	202,70
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	10.885.128	15.808.247	145,20
2.Vrijednosni papiri	0	0	0
3.Kratkoročna potraživanja	1.238.426	3.830.929	309,30
4.Kratkoročni plasmani	459.000	459.000	100,00
5.Kratkoročna razgraničenja	0	5.406.028	-
B) Stalna sredstva (7+10)	63.476.589	62.897.898	99,10
5.Stalna sredstva	5.677.195	5.619.096	99,0
6.Ispravka vrijednosti	3.697.407	3.739.333	101,10
7.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (5-6)	1.979.788	1.879.763	94,90
8.Dugoročni plasmani	61.496.801	61.018.135	99,20
9.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0
10.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (8-9)	61.496.801	61.018.135	99,20
UKUPNO AKTIVA:	76.059.143	88.402.102	116,20
C) Kratkoročne obaveze i razgraničenja (11+12+13)	1.533.300	10.565.406	689,10
11.Kratkoročne tekuće obaveze	49.324	2.078.415	4.213,80
12.Obaveze prema djelatnicima	196.582	189.457	96,40
13.Kratkoročna razgraničenja	1.287.394	8.297.534	644,50
D) Izvori stalnih sredstava (14+15)	74.525.843	77.836.696	104,40
14.Izvori stalnih sredstava	63.476.589	62.897.898	99,10
15.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	11.049.254	14.938.798	135,20
UKUPNO PASIVA:	76.059.143	88.402.102	116,20

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2013. godinu odobrilo 28.02.2014. godine.